

ZAKON

O TURIZMU

("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 99/2011 - dr. zakon, 93/2012 i 84/2015)

I OSNOVNE ODREDBE

1. Predmet uređenja

Član 1

Ovim zakonom uređuju se: uslovi i način planiranja i razvoja turizma; turističke organizacije za promociju turizma; turističke agencije; ugostiteljska delatnost; nautička delatnost; lovnoturistička delatnost; usluge u turizmu; taksa i penali u turizmu; Registar turizma; druga pitanja od značaja za razvoj i unapređenje turizma.

2. Načela

Član 2

Uređenje odnosa u oblasti turizma zasniva se na načelima:

- 1) integralnog razvoja turizma i pratećih delatnosti, kao činilaca ukupnog privrednog i društvenog razvoja, kojim se u skladu sa zakonom obezbeđuje sprovođenje međusobno usaglašenih planova i programa;
- 2) održivog razvoja turizma kao usklađenog sistema tehničko-tehnoloških, ekonomskih i društvenih aktivnosti, koji se zasniva na ekonomskom razvoju, očuvanju prirodnih i kulturnih dobara, očuvanju i razvoju lokalne zajednice;
- 3) povećanja efikasnosti i odgovornosti u oblasti korišćenja, upravljanja, zaštite i unapređenja turističkog prostora;
- 4) obezbeđivanja jedinstvenih standarda za pružanje usluga u turizmu;
- 5) zaštite nacionalne ekonomije, korisnika turističkog proizvoda i turističkih profesija;
- 6) partnerskog odnosa privatnog i javnog sektora i civilnog društva kod planiranja, oblikovanja i plasmana turističkog proizvoda na tržištu;
- 7) obezbeđivanja jedinstvene, javne i elektronske evidencije registrovanih i evidentiranih podataka iz oblasti turizma;
- 8) sadržanim u Etičkom kodeksu u turizmu Svetske turističke organizacije Ujedinjenih nacija;
- 9) planiranja i ostvarivanja politike razvoja turizma u skladu sa Strategijom razvoja turizma.

3. Pojmovi

Član 3

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) *izlet* jeste unapred pripremljena kombinacija dve ili više turističkih usluga (prevoz i druge turističke usluge) u trajanju kraćem od 24 sata, koja ne uključuje noćenje, a koje turistička agencija nudi na prodaju i prodaje po jedinstvenoj ceni;
- 2) *lovnoturistička delatnost* jeste pružanje usluga prihvata i smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka u ugostiteljskim objektima lovnog turizma, organizovanja lova, kao i pružanje drugih usluga za potrebe lovnog turizma lovcima - turistima;
- 3) *mesto za odmor* (rizort) jeste deo turističkog prostora, turističkog mesta ili naseljenog mesta koje predstavlja integrisanu i funkcionalnu celinu objekata i drugih sadržaja za smeštaj i boravak

turista bez stalnih stanovnika, sa izgrađenim objektima turističke infrastrukture i turističke suprastrukture;

4) *nautička delatnost* jeste pružanje usluga u prihvatnim i plovnim objektima nautičkog turizma, kao i pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma;

5) *plovni objekat nautičkog turizma* jeste objekat sa tehničkim karakteristikama predviđenim za nautičko-turističke aktivnosti;

6) *prateća delatnost* jesu delatnost saobraćajna, delatnost trgovine, poljoprivredna delatnost, zanatstvo i komunalne delatnosti;

6a) *predstavnik na turističkoj destinaciji* jeste fizičko lice, koje na osnovu zaključenog ugovora sa organizatorom turističkog putovanja pruža turistima obaveštenja i uputstva u vezi sa realizacijom programa putovanja i obavlja druge aktivnosti radi zaštite interesa turista;

7) *prihvatni objekat nautičkog turizma* jeste objekat koji je instalisan na obali i vodi, a služi za prihvatanje, snabdevanje, čuvanje, održavanje i popravku plovnih objekata koji se koriste u turističke svrhe kao i za pružanje usluga nautičarima;

8) *Registar turizma* jeste jedinstvena, elektronska, centralna, javna baza podataka o registrovanim i/ili evidentiranim subjektima koji obavljaju poslove iz oblasti turizma, a koji su registrovani ili evidentirani u skladu sa propisima, kao i o drugim podacima koji se registruju ili evidentiraju u skladu sa ovim zakonom;

9) *Registrator turizma* jeste lice koje vodi Registar turizma u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima;

10) *smeštajna jedinica* jeste skup opremljenih prostorija unutar ugostiteljskog objekta za smeštaj koja se stavlja na raspolaganje korisniku;

11) *strategijski master plan* jeste kompleksan, istraživački i sveobuhvatan planski dokument kojim se na osnovu Strategije razvoja turizma Republike Srbije utvrđuju ciljevi, programi i planovi rasta i razvoja turizma, investicije u turizmu, planovi marketinga i konkurentnosti, kao i mere za njihovo sprovođenje, za određenu turističku destinaciju;

12) *turistička agencija* jeste privredno društvo, preduzetnik, drugo pravno lice ili ogranak stranog pravnog lica koje obavlja delatnost turističkih agencija pod uslovima propisanim ovim zakonom;

12a) *delatnost turističke agencije* jeste organizovanje, ponuda, prodaja i realizovanje turističkih putovanja, izleta i pružanje drugih usluga uobičajenih u turističkom prometu;

13) *turistička atrakcija* jeste naročito privlačno obeležje turističke destinacije, prirodnog ili društvenog karaktera u okviru turističkog prostora;

14) *turistička grupa* jeste organizovana grupa od 15 do 75 turista kojoj turistička agencija organizator putovanja po unapred utvrđenom programu pruža turističku uslugu;

14a) *turistička delatnost* jeste pružanje usluga turističkih agencija, usluga turističkih profesija (turistički vodič, turistički pratilac i turistički animator) i pružanje drugih usluga u skladu sa ovim zakonom;

15) *turistička destinacija* jeste odredište turističkog putovanja koje svojom opremljenošću omogućava prihvatanje i boravak turista;

15a) *destinacijska menadžment organizacija (DMO)* je privredno društvo ili drugo pravno lice osnovano radi upravljanja turističkom destinacijom (planiranje, organizovanje, marketing kontrola i vođenje), čiji osnivači mogu da budu iz javnog, civilnog i privatnog sektora;

15b) *destinacijska menadžment kompanija (DMC)* je privredno društvo ili drugo pravno lice, specijalizovano za određenu destinaciju, odnosno regiju, sa adekvatnim poznavanjem turističkih resursa, kadrovski osposobljena da kreira, organizuje i realizuje turističke programe i putovanja, da posreduje u pružanju usluge boravka, smeštaja, zabave, izleta, usluga vodiča, transfera i dr.,

povezujući se sa svima koji pružaju usluge na toj destinaciji, a sve radi pružanja profesionalnih, visoko kvalitetnih turističkih usluga;

15v) *turistički klaster* je sektorska ili geografska koncentracija, međusobno povezanih privrednih subjekata, drugih pravnih lica ili fizičkih lica, radi povezivanja zajedničkih potreba i jačanja konkurentnosti;

15g) *profesionalni organizator kongresa (PCO)* je privredno društvo ili drugo pravno lice, specijalizovano za organizaciju kongresa (konferencije, sastanka i sl.) i upravljanje poslovnim događanjima;

16) *turistička infrastruktura* jesu objekti za informisanje, predah, snabdevanje, rekreaciju, edukaciju i zabavu turista, i to: skijališta, kupališta i plaže, tematski i zabavni parkovi, turistički informativni centri, centri za prihvatanje turista i posetilaca, odmorišta pored puteva, objekti nautičkog turizma, tereni za golf, tenis tereni, otvoreni i zatvoreni objekti sportske rekreacije, male veštačke akumulacije sa kupalištem, bazeni za kupanje, velnes objekti, zabavno rekreativne staze i putevi (trim staze, staze zdravlja, vidikovci, panoramski putevi, biciklističke staze, pešačke staze, staze za motorne sanke i slično), uređene obale reka i jezera, objekti za posmatranje prirodnih retkosti, objekti za predah i kraće zadržavanje turista, objekti za avanturističke aktivnosti i drugo;

17) *turistička lokacija* jeste uža, saobraćajno povezana i infrastrukturno opremljena prostorno-tehnološka celina, koja sadrži jednu ili više turističkih atrakcija;

18) *turistička suprastruktura* jesu ugostiteljski objekti kao i galerije, izložbeni, kongresni i zabavni objekti koji su u neposrednoj vezi sa ugostiteljskim objektima i objektima sportsko rekreativnog sadržaja ili sa njima čine jedinstvenu celinu;

19) *turistički animator* jeste fizičko lice koje planira i ostvaruje zabavne, kulturne, sportsko rekreativne i druge programe kojima organizuje slobodno vreme turista;

20) *turistički vodič* jeste fizičko lice koje pruža usluge vođenja, pokazivanja i stručnog objašnjavanja prirodnih, kulturno-istorijskih, arheoloških, etnografskih, privrednih i drugih znamenitosti;

21) *turistički pratilac* jeste fizičko lice koje prati turističku grupu i obavlja operativno tehničke poslove od početka putovanja do odredišta i nazad;

22) *turistički proizvod* jeste skup međuzavisnih elemenata koji se u praksi organizuje kao poseban vrednosni lanac koji čine materijalni proizvodi i usluge, prirodne vrednosti i kulturna dobra, turističke atrakcije, turistička suprastruktura i turistička infrastruktura;

23) *turistički prostor* jeste jedinstvena i nedeljiva geografska i funkcionalna celina prirodnih i stvorenih resursa i vrednosti od značaja za turizam;

24) *turističko mesto* jeste organizaciona i funkcionalna celina sa formiranom turističkom ponudom, prirodnim vrednostima, kulturnim dobrima i drugim znamenitostima značajnim za turizam, komunalnom, saobraćajnom i turističkom infrastrukturu, kao i objektima i drugim sadržajima za smeštaj i boravak turista;

25) *turističko putovanje* jeste kombinacija dve ili više turističkih usluga (prevoz, smeštaj i druge turističke usluge), koje je utvrdio ili pripremio organizator putovanja samostalno ili po zahtevu putnika, u trajanju dužem od 24 sata ili u kraćem trajanju ako uključuje jedno noćenje, kao i višednevni boravak koji uključuje samo uslugu smeštaja u određenim terminima ili vremenskom trajanju koje se nudi na prodaju i prodaje po jedinstvenoj ceni;

25a) *turistička signalizacija* su odgovarajući simboli i znaci, kao i simboli i znaci turističke saobraćajne signalizacije, kojim se obeležava turistička atrakcija i sadržaj turističke ponude;

26) *ugostitelj* jeste privredno društvo, preduzetnik, drugo pravno lice ili ogranak stranog pravnog lica ili fizičko lice koje obavlja ugostiteljsku delatnost pod uslovima propisanim ovim zakonom;

27) ugostiteljska delatnost jeste pružanje usluga smeštaja, pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka, kao i pripremanje i dostavljanje hrane korisnicima za potrošnju na drugom mestu;

28) *ugostiteljski objekat* jeste funkcionalno povezan, posebno uređen i opremljen prostor koji ispunjava propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove za pružanje ugostiteljskih usluga, odnosno za obavljanje ugostiteljske delatnosti;

29) *standardi* jesu uslovi i merila u pogledu uređenja i opremljenosti objekta, kvaliteta pružanja usluga i pretežnog sadržaja usluga i održavanja objekta;

30) *seosko turističko domaćinstvo* je objekat ili grupa objekata u kojem se pružaju usluge smeštaja, ishrane i pića koji se nalazi u ruralnom (seoskom) okruženju sa elementima lokalnog obeležja i nasleđa;

31) *ugostiteljski objekat u domaćoj radinosti* je objekat u kojem se pružaju usluge smeštaja, ishrane i pića ili samo usluge smeštaja u smeštajnim jedinicima vrste: kuća, apartman i soba.

II PLANIRANJE I RAZVOJ TURIZMA

Član 4

Planiranje i razvoj turizma obuhvata: integralno planiranje razvoja turizma i pratećih delatnosti (u daljem tekstu: integralno planiranje); proglašenje i održivo korišćenje turističkog prostora; poslove od posebnog značaja za razvoj turizma; kategorizaciju turističkog mesta i sprovođenje podsticajnih mera za razvoj turizma.

1. Integralno planiranje

1.1. Vrste planskih dokumenata

Član 5

Planska dokumenta su:

- 1) Strategija razvoja turizma Republike Srbije;
- 2) Strategijski master plan;
- 3) Strategijski marketing plan;
- 4) program razvoja turističkih proizvoda;
- 5) program razvoja turizma;
- 6) program promotivnih aktivnosti.

Planska dokumenta iz stava 1. tač. 2) do 6) ovog člana moraju biti usaglašena sa Strategijom razvoja turizma Republike Srbije.

Član 6

Planska dokumenta iz člana 5. stav 1. tač. 1), 2), 4) i 5) ovog zakona sadrže tekstualni deo i grafički prikaz koji predstavlja celinu planskih rešenja i izrađuju se u analognom i digitalnom obliku.

Ministar nadležan za poslove turizma (u daljem tekstu: ministar), bliže propisuje sadržinu i način izrade planskih dokumenata iz člana 5. stav 1. tač. 1), 2), 4) i 5) ovog zakona, kao i studije opravdanosti za proglašenje turističkog prostora.

1.1.1. Strategija razvoja turizma Republike Srbije

Član 7

Strategija razvoja turizma Republike Srbije (u daljem tekstu: Strategija), donosi se za teritoriju Republike Srbije.

Strategijom se određuju dugoročni ciljevi planiranja i razvoja turizma u skladu sa ukupnim ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno-istorijskim razvojem.

Strategija sadrži naročito:

- 1) analizu postojećeg stanja i dosadašnjeg stepena razvoja turizma;
- 2) uporednu analizu turizma konkurentskih zemalja;
- 3) prednosti i nedostatke turizma Republike Srbije;
- 4) ciljeve razvoja turizma;
- 5) viziju razvoja turizma;
- 6) izbor prioriternih turističkih proizvoda;
- 7) predlog prioriternih turističkih destinacija;
- 8) analizu uticaja na kulturno nasleđe i prirodna dobra;
- 9) predlog politike razvoja turizma;
- 10) predlog investicija;
- 11) plan konkurentnosti;
- 12) Akcioni plan.

Strategiju donosi Vlada na predlog ministarstva nadležnog za poslove turizma (u daljem tekstu: ministarstvo).

Strategija se donosi za period od najmanje pet godina.

Član 8

Strategija se realizuje putem Strategijskog master plana, Strategijskog marketing plana, programa razvoja turističkih proizvoda, kao i prostornih i urbanističkih planova izrađenih i donetih u skladu sa zakonom.

1.1.2. Strategijski master plan

Član 9

Strategijski master plan se donosi za prioriternu turističku destinaciju.

Strategijski master plan donosi Vlada na predlog ministarstva.

Strategijski master plan naročito sadrži:

- 1) tehničku ocenu posmatranog područja, zemljišnih osnova i ukupnu procenu kapaciteta turističke lokacije u okviru turističke destinacije;
- 2) koncept razvoja u pogledu razmeštaja i moguće lokacije objekata, kao i procenu potencijala potrebnih kapaciteta;
- 3) fizički master plan sa osnovnim elementima mogućeg razmeštaja objekata turističke infrastrukture, turističke suprastrukture i saobraćajne mreže;
- 4) poslovni master plan sa ekonomskom evaluacijom turističke infrastrukture, turističke suprastrukture, saobraćajne mreže i komunalne infrastrukture, kao i procenom ekonomske opravdanosti pojedinačnih i ukupnih investicija.

1.1.3. Strategijski marketing plan i program promotivnih aktivnosti

Član 10

Strategijski marketing plan se donosi za teritoriju Republike Srbije.

Strategijski marketing plan donosi Vlada na predlog ministarstva.

Strategijski marketing plan naročito sadrži:

- 1) analizu marketing sistema Republike Srbije;
- 2) analizu konkurentskih marketing strategija;
- 3) marketing plan;
- 4) pozicioniranje Republike Srbije kao turističke destinacije;
- 5) marketing plan turističkih proizvoda;
- 6) misiju i organizaciju marketing sistema Republike Srbije.

U skladu sa Strategijskim marketing planom, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave donose svoje programe promotivnih aktivnosti.

1.1.4. Program razvoja turističkog proizvoda

Član 11

Program razvoja turističkog proizvoda je planski dokument kojim se bliže određuje razvoj prioriteta turističkih proizvoda utvrđenih Strategijom i to: gradski odmori, kružna putovanja, poslovni turizam, zdravstveni turizam, planinski i jezerski turizam, nautički turizam, manifestacije, kongresi i drugi događaji, ruralni turizam i specijalni interesi.

Program razvoja turističkog proizvoda donosi Vlada na predlog ministarstva.

1.1.5. Program razvoja turizma

Član 12

Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave, u okviru svojih nadležnosti utvrđenih zakonom kojim se uređuje lokalna samouprava i posebnim zakonom, donose program razvoja turizma u skladu sa Strategijom.

1.1.6. Prostorni i urbanistički planovi

Član 13

Polaznu osnovu za izradu prostornih i urbanističkih planova u prioriteta turističkoj destinaciji i turističkom prostoru predstavlja Strategijski master plan.

U prostornim i urbanističkim planovima koji se odnose na područja koja su proglašena za turistički prostor utvrđuje se uslovi za izgradnju objekata turističke infrastrukture, a u mestu za odmor u okviru turističkog prostora i uslovi za izgradnju objekata turističke suprastrukture.

Uslove iz stava 2. ovog člana određuje ministarstvo na zahtev organa nadležnog za pripremu i donošenje prostornog odnosno urbanističkog plana.

2. Proglašenje i održivo korišćenje turističkog prostora

2.1. Proglašenje turističkog prostora

Član 14

Prostor koji zbog svojih karakteristika, vrednosti i prioriteta turističke namene zahteva poseban režim organizacije, uređenja, korišćenja i zaštite ili se na njemu predviđa izgradnja objekata od nacionalnog interesa, Vlada, na predlog ministarstva, proglašava kao turistički prostor.

Akt o proglašenju turističkog prostora iz stava 1. ovog člana naročito sadrži: naziv i opis turističkog prostora, površinu, opis i grafički prikaz granica, ciljeve proglašenja, ključne turističke atrakcije, podatke o vlasništvu i popis katastarskih parcela, obaveze u pogledu razvoja turizma, drugih oblika korišćenja prostora, kao i naziv i sedište subjekta kome se poverava upravljanje turističkim prostorom (u daljem tekstu: upravljač turističkog prostora).

Upravljač turističkog prostora može biti postojeća javna služba ili privredno društvo koje je osnovano za obavljanje delatnosti u oblasti turizma, i to od strane javnog preduzeća, odnosno Republike Srbije, autonomne pokrajine, opštine, grada ili grada Beograda i u kome je kapital tog osnivača većinski.

Upravljanje turističkim prostorom može se aktom iz stava 2. ovog člana poveriti drugom pravnom licu, koje se određuje po sprovedenom postupku javnog oglašavanja ili prikupljanjem ponuda.

Na postupak iz stava 4. ovog člana shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuju javne nabavke.

Na delu područja turističkog prostora koje istovremeno predstavlja područje zaštićenog prirodnog ili nepokretnog kulturnog dobra i drugog zaštićenog područja primenjuju se režimi zaštite i unutrašnji red u skladu sa propisima kojima se uređuje očuvanje i korišćenje tih dobara.

Član 14a

Upravljanje turističkim prostorom može se poveriti i destinacijskoj menadžment organizaciji, u kojoj je jedan od osnivača javno preduzeće, odnosno Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave i u kome je kapital tog osnivača većinski.

Ako jedan od osnivača nije javno preduzeće, odnosno Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave ili njihov kapital nije većinski, upravljanje turističkim prostorom može se poveriti i destinacijskoj menadžment organizaciji na način propisan članom 14. stav 4. ovog zakona.

Član 15

Postupak za proglašenje turističkog prostora pokreće se predlogom za proglašenje turističkog prostora, koji priprema ministarstvo, u skladu sa Strategijskim master planom i studijom opravdanosti za proglašenje turističkog prostora.

Studija opravdanosti za proglašenje turističkog prostora je sastavni deo predloga za proglašenje turističkog prostora.

Predlog iz stava 1. ovog člana naročito sadrži: podatke o turističkim resursima i turističkim atrakcijama turističkog prostora, stanju zaštite životne sredine, prirodnih i kulturnih dobara, pregled postojeće planske i razvojne dokumentacije od značaja za razvoj turizma, analizu postojećeg stanja u turizmu, podatke o infrastrukturnom potencijalu turističkog područja, kao i druge podatke u skladu sa odredbom člana 14. stav 2. ovog zakona.

Predlog iz stava 1. ovog člana stavlja se na javni uvid u jednom dnevnom listu koji se distribuira na celoj teritoriji Republike Srbije i u lokalnom listu jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi turistički prostor i traje 15 dana od dana objavljivanja u dnevnom listu.

O stavljanju predloga iz stava 1. ovog člana na javni uvid stara se ministarstvo koje o izvršenom javnom uvidu sastavlja izveštaj koji sadrži podatke o izvršenom javnom uvidu, sa svim primedbama i stavovima po svakoj primedbi. Izveštaj o izvršenom javnom uvidu sastavni je deo predloga iz stava 1. ovog člana.

Član 16

Posle sprovedenog postupka javnog uvida, predlog za proglašenje turističkog prostora, sa izveštajem iz člana 15. stav 5. ovog zakona ministarstvo dostavlja Vladi radi donošenja akta o proglašenju turističkog prostora.

2.2. Upravljanje i razvoj turističkog prostora

Član 17

Jedinica lokalne samouprave može ugovorom da poveri upravljaju turističkog prostora poslove obezbeđivanja uslova za uređivanje, korišćenje, unapređenje i zaštitu građevinskog zemljišta i poslove koordinacije na održavanju komunalnog reda i čistoće u turističkom prostoru.

Član 18

Upravljajući turističkog prostora donosi programe i druga akta kojima se regulišu bliži okvir režima, razvoja i korišćenja, kao i mere zaštite turističkog prostora.

Upravljajući turističkog prostora:

- 1) obezbeđuje uslove za uređivanje, korišćenje, unapređivanje i zaštitu građevinskog zemljišta;
- 2) koordinira aktivnosti pravnih i fizičkih lica koji obavljaju poslove u oblasti turizma i pratećih delatnosti;
- 3) koordinira razvoj projekata turističke infrastrukture i turističke suprastrukture na principima održivog razvoja;
- 4) stara se o namenskoj upotrebi državne imovine radi kvalitetne valorizacije resursa;
- 5) upravlja građevinskim zemljištem i stara se o nepokretnostima koje su mu date na korišćenje;
- 6) stara se o mestu postavljanja i načinu isticanja turističke signalizacije;
- 7) donosi programe i akta koji se odnose na vršenje poslova upravljanja;
- 8) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i aktom o proglašenju turističkog prostora.

Član 19

Upravljajući turističkog prostora ima pravo preče kupovine nepokretnosti na području turističkog prostora.

Ako se turistički prostor u celini ili delom nalazi na području nacionalnog parka, upravljajući turističkog prostora nema pravo preče kupovine nepokretnosti na tom turističkom prostoru, odnosno na tom delu turističkog prostora.

2.3. Korišćenje turističkog prostora

Član 20

Nepokretnosti u državnoj svojini na kojima je nosilac prava korišćenja upravljajući turističkog prostora mogu se, radi izgradnje objekata turističke infrastrukture i turističke suprastrukture, dati u zakup drugom licu javnim nadmetanjem ili prikupljanjem pismenih ponuda.

Upravljajući turističkog prostora, na osnovu prethodno urađene studije izvodljivosti, priprema potrebnu dokumentaciju za davanje u zakup nepokretnosti iz stava 1. ovog člana.

Dokumentacija iz stava 2. ovog člana naročito sadrži: vrstu nepokretnosti i površinu koja se daje u zakup, vrstu objekata turističke infrastrukture i turističke suprastrukture koji se privode nameni u skladu sa planskim dokumentom u smislu zakona kojim se uređuje planiranje i izgradnja, uslove i vreme zakupa nepokretnosti, kao i obaveze u pogledu očuvanja, razvoja i održivog korišćenja turističkog prostora.

Upravljajući turističkog prostora dostavlja ministarstvu izveštaj o sprovednom postupku javnog nadmetanja ili prikupljanja pismenih ponuda iz stava 1. ovog člana, koji sadrži i predlog za izbor najpovoljnijeg ponuđača.

Akt o davanju nepokretnosti u zakup donosi Vlada na predlog ministarstva.

Član 21

Privredno društvo, drugo pravno i fizičko lice za korišćenje turističkog prostora plaćaju naknadu.

Naknada iz stava 1. ovog člana plaća se za:

- 1) korišćenje posebno uređenih terena za pojedine namene korišćenja (parkiranje, rekreaciju, sport, postavljanje reklama, postavljanje zabavnih objekata, i drugo);
- 2) postavljanje privremenih objekata za turizam i trgovinu;
- 3) ulazak u turistički prostor.

Sredstva ostvarena od naknade iz stava 1. ovog člana prihod su upravljača turističkog prostora. Visinu i način plaćanja naknade iz stava 1. ovog člana određuje upravljač turističkog prostora uz saglasnost Vlade.

2.4. Mesto za odmor

Član 22

Mesto za odmor u okviru turističkog prostora organizuje se i razvija u skladu sa Strategijskim master planom, prostornim i urbanističkim planom.

Objekti turističke infrastrukture i turističke suprastrukture u mestu za odmor koje se nalazi u turističkom prostoru smatraju se objektima od javnog interesa.

3. Poslovi od posebnog značaja za razvoj turizma

Član 23

Poslovi od posebnog značaja za razvoj turizma su:

- 1) izrada projekata o nepokretnostima;
- 2) istraživanje, razvoj i izrada elaborata o održivom korišćenju i upravljanju turističkim prostorom;
- 3) izrada studije izvodljivosti i koncepta razvoja turističke lokacije, odnosno prostorno-tehnološke celine od značaja za turistički razvoj;
- 4) upravljanje projektima turističke infrastrukture i turističke suprastrukture od značaja za razvoj turizma;
- 5) upravljanje mestom za odmor kao celovitim resursom uz obezbeđenje zajedničke promocije i prodaje turističkog proizvoda mesta za odmor, uređenje prostora, zaštite životne sredine, turističke signalizacije i slično;
- 6) finansiranje i realizacija projekata izgradnje i uređenja građevinskog zemljišta i projekata izgradnje turističke infrastrukture u cilju realizacije turističkih projekata;
- 7) finansiranje projekata turističke infrastrukture i turističke suprastrukture i upravljanje objektima turističke suprastrukture.

Član 24

Poslove iz člana 23. ovog zakona može da obavlja javna služba ili privredno društvo iz člana 14. stav 3. i člana 14a ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana poslovi iz člana 23. ovog zakona mogu se aktom Vlade poveriti drugom pravnom licu, koje se određuje po sprovedenom postupku javnog oglašavanja ili prikupljanjem ponuda.

4. Kategorizacija turističkog mesta

Član 25

Kategorizacija turističkog mesta vrši se na osnovu obima turističkog prometa, stepena izgrađenosti turističke, komunalne i saobraćajne infrastrukture i turističke suprastrukture.

Kategorizacija turističkih mesta vrši se razvrstavanjem tih mesta u četiri kategorije, koje se označavaju rimskim brojevima od I do IV.

Ministar propisuje bliže uslove za određivanje kategorije turističkog mesta, način određivanja i promene kategorije, kao i vrstu podataka o turističkim mestima koji se evidentiraju u Registru turizma.

Član 26

Zahtev za kategorizaciju turističkog mesta podnosi jedinica lokalne samouprave ministarstvu. Ispunjenost propisanih uslova za razvrstavanje turističkog mesta u kategoriju proverava Komisija za kategorizaciju turističkih mesta, koju obrazuje ministar (u daljem tekstu: Komisija). Komisija sačinjava zapisnik o svom radu i dostavlja ga ministru sa predlogom za razvrstavanje turističkog mesta u odgovarajuću kategoriju.

Razvrstavanje turističkog mesta u kategoriju vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.

Rešenje iz stava 4. ovog člana konačno je.

5. Podsticajne mere

Član 27

Radi usmeravanja i podsticanja razvoja turizma u budžetu Republike Srbije obezbeđuju se sredstva za:

- 1) učešće u finansiranju izrade strategijskih master planova, programa razvoja turističkih proizvoda, programa razvoja turizma, studija izvodljivosti turističkih projekata, urbanističkih planova turističkih mesta i mesta za odmor;
- 2) učešće u finansiranju promotivnih aktivnosti turističkih destinacija i turističkih mesta, turističko-kulturnih i turističkih manifestacija u zemlji i inostranstvu, kao i programe edukacije i usavršavanje veština zaposlenih u turizmu;
- 3) učešće u finansiranju izrade projekta zaštite prirode, životne sredine, prirodnih resursa i kulturne baštine turističkog mesta;
- 4) podsticanje izgradnje turističke infrastrukture, turističke suprastrukture, sportsko-rekreativnih i drugih pratećih sadržaja javnog karaktera značajnih za unapređenje kvaliteta turističke ponude;
- 5) unapređenje postojeće turističke ponude i intenziviranje njenog korišćenja;
- 6) podsticanje unapređenja turističkog prometa domaćih turista i organizovanog turističkog prometa stranih turista na teritoriji Republike Srbije.

Član 28

Zahtev za korišćenje sredstava iz člana 27. ovog zakona sadrži naročito: osnovne podatke o podnosiocu zahteva, osnovne podatke o projektu, plan finansiranja projekta i vreme realizacije projekta.

Ministar donosi rešenje o prenosu namenskih sredstava iz budžeta Republike Srbije, odnosno zaključuje ugovor o korišćenju podsticajnih sredstava.

Rešenje odnosno ugovor o korišćenju podsticajnih sredstava naročito sadrži iznos i namenu budžetskih sredstava, visinu učešća sopstvenih sredstava korisnika, dinamiku prenosa budžetskih sredstava, kao i obavezu redovnog izveštavanja ministarstva o utrošku sredstava.

Vlada bliže propisuje uslove i način dodele i korišćenja sredstava iz člana 27. tač. 1) do 5) ovog zakona.

Vlada bliže propisuje uslove i način dodele i korišćenja sredstava iz člana 27. tačka 6) ovog zakona.

III TURISTIČKE ORGANIZACIJE ZA PROMOCIJU TURIZMA

Član 29

Promociju turizma obavljaju: Turistička organizacija Srbije, turistička organizacija autonomne pokrajine i turistička organizacija jedinice lokalne samouprave.

Promociju turizma mogu obavljati i turističke organizacije regije koje osnivaju dve ili više jedinica lokalne samouprave.

Turističke organizacije regije ostvaruju saradnju sa turističkim klasterima na svom području i vode evidenciju turističkih klastera.

Na turističke organizacije regije primenjuju se odredbe člana 39. ovog zakona.

Član 30

Turističke organizacije iz člana 29. ovog zakona posluju u skladu sa propisima kojima se uređuju javne službe.

U pogledu prava, obaveza i odgovornosti zaposlenih u turističkim organizacijama iz stava 1. ovog člana, primenjuju se propisi koji se odnose na ustanove iz oblasti javnih službi.

Član 31

Sredstva za rad turističkih organizacija za promociju turizma obezbeđuju se iz:

- 1) prihoda ostvarenih obavljanjem delatnosti i iz drugih sopstvenih prihoda;
- 2) donacija, priloga i sponzorstava domaćih i stranih pravnih i fizičkih lica;
- 3) sredstava budžeta Republike Srbije;
- 4) sredstava budžeta autonomne pokrajine;
- 5) sredstava budžeta jedinica lokalne samouprave;
- 6) drugih izvora, u skladu sa zakonom.

1. Turistička organizacija Srbije

Član 32

Za obavljanje poslova promocije turizma, koordinacije aktivnosti turističkih organizacija, privrednih i drugih subjekata u turizmu na teritoriji Republike Srbije osniva se Turistička organizacija Srbije (u daljem tekstu: TOS).

Sedište TOS-a je u Beogradu.

Član 33

TOS obavlja poslove:

- 1) promocije turizma Republike Srbije;
- 2) koordinacije aktivnosti turističkih organizacija, privrednih i drugih subjekata u turizmu, koji deluju neposredno i posredno na promociji turizma;
- 3) pripreme i realizacije godišnjih planova i programa promotivnih aktivnosti;
- 4) organizovanja istraživanja turističkih tržišta za potrebe promocije turizma Republike Srbije;
- 5) istraživanje međunarodnog, domaćeg i prekograničnog tržišta u oblasti turizma;
- 6) obezbeđivanja informativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrednosti Srbije (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, on line sredstva promocije - internet prezentacija, društvene mreže i prateće digitalne aktivnosti, suveniri itd.);
- 7) formiranja i razvijanja jedinstvenog turističko-informacionog sistema i njegovog povezivanja sa drugim informacionim sistemima u zemlji i inostranstvu;

- 8) prikupljanja svih vrsta turističkih informacija radi obaveštavanja javnosti kao i sastavljanja i objavljivanja turističkog kalendara;
- 9) osnivanja i organizovanja turističkih predstavništava u inostranstvu i informativnih centara u zemlji, samostalno ili u saradnji sa drugim subjektima;
- 10) saradnje sa nacionalnim turističkim organizacijama drugih zemalja, međunarodnim i regionalnim organizacijama u oblasti turizma i predlaganja mera za učešće u multinacionalnim i regionalnim programima i projektima promocije turizma;
- 11) utvrđivanja jedinstvenih standarda uređenja, opreme i usluga u turističko-informativnim centrima na teritoriji Republike Srbije;
- 12) učešća u utvrđivanju programa postavljanja turističke signalizacije i koordiniranja aktivnosti turističkih organizacija i drugih subjekata za njeno obezbeđenje;
- 12a) izrade, učešća u izradi i realizaciji domaćih, međunarodnih i prekograničnih projekata iz oblasti turizma, odnosno iz oblasti komplementarnih turizmu (kultura, zaštita životne sredine, informisanje, ruralni razvoj i dr.);
- 13) druge aktivnosti u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom.

Član 34

Organi TOS-a jesu: upravni odbor, nadzorni odbor i direktor.

Članove upravnog i nadzornog odbora i direktora imenuje i razrešava Vlada na predlog ministarstva.

Organi TOS-a imenuju se na period od četiri godine.

Član 35

Upravni odbor ima pet članova.

U Upravni odbor imenuju se po jedan predstavnik ministarstva i predstavnik zaposlenih, a ostali članovi Upravnog odbora imenuju se iz reda naučnih i stručnih lica iz oblasti turizma, kao i iz privrednih subjekata i drugih organizacija koje obavljaju delatnost iz oblasti turizma.

Upravni odbor:

- 1) donosi statut TOS-a;
- 2) donosi poslovnik o svom radu;
- 3) usvaja godišnji program rada sa finansijskim planom;
- 4) usvaja godišnji izveštaj o poslovanju i završni račun;
- 5) donosi odluku o osnivanju predstavništva u inostranstvu i informativnih centara u zemlji;
- 5a) donosi pravilnik o radu;
- 6) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Akta iz stava 3. tač. 1), 3), 4) i 5a) ovog člana donose se uz saglasnost Vlade.

Član 36

Nadzorni odbor TOS-a ima tri člana od kojih je jedan predstavnik ministarstva.

Nadzorni odbor TOS-a vrši nadzor nad poslovanjem, pregleda izveštaj o poslovanju i završni račun i utvrđuje da li su sačinjeni u skladu sa propisima, donosi poslovnik o svom radu i vrši druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

Član 37

Direktora TOS-a imenuje i razrešava Vlada, na predlog ministarstva.

Direktor predstavlja i zastupa TOS, organizuje i rukovodi radom TOS-a, donosi pravilnik o organizaciji i sistematizaciji poslova, predlaže akte koje donosi upravni odbor, izvršava odluke upravnog odbora i preduzima mere za njihovo sprovođenje, stara se o zakonitosti rada, odgovara za korišćenje i raspolaganje imovinom i vrši druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Direktor TOS-a mora da poseduje:

- 1) stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu;
- 2) radno iskustvo od sedam godina, od čega najmanje pet godina na rukovodećim poslovima;
- 3) aktivno znanje stranog jezika koji je obuhvaćen nastavnim planom i programom ministarstva nadležnog za poslove prosvete.

2. Turistička organizacija autonomne pokrajine

Član 38

Za teritoriju autonomne pokrajine može se osnovati turistička organizacija autonomne pokrajine koja:

- 1) donosi godišnji program i planove promotivnih aktivnosti u skladu sa Strategijskim marketing planom, planovima i programima TOS-a;
- 2) koordinira aktivnosti privrednih i drugih subjekata u vezi sa promocijom turizma na teritoriji autonomne pokrajine i programima edukacije i usavršavanja veština zaposlenih u turizmu;
- 3) prikuplja sve vrste turističkih informacija radi obaveštavanja javnosti;
- 4) obezbeđuje informativno-propagandni materijal kojim se promovišu turističke vrednosti autonomne pokrajine (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, on line sredstva promocije - internet prezentacija, društvene mreže i prateće digitalne aktivnosti, suveniri itd.);
- 5) preduzima aktivnosti na izradi, učešću u izradi i realizaciji domaćih i međunarodnih projekata iz oblasti turizma;
- 6) preduzima druge aktivnosti u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom.

Direktor turističke organizacije autonomne pokrajine mora da poseduje:

- 1) stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu;
- 2) radno iskustvo od sedam godina, od čega najmanje pet godina na rukovodećim poslovima;
- 3) aktivno znanje stranog jezika koji je obuhvaćen nastavnim planom i programom ministarstva nadležnog za poslove prosvete.

Organi turističke organizacije autonomne pokrajine jesu: upravni odbor, nadzorni odbor i direktor.

U pogledu broja članova i poslova upravnog i nadzornog odbora, kao i poslova direktora turističke organizacije autonomne pokrajine shodno se primenjuju odredbe čl. 35, 36. i 37. ovog zakona.

3. Turistička organizacija jedinice lokalne samouprave

Član 39

Jedinica lokalne samouprave može osnovati turističku organizaciju ili obavljanje tih poslova poveriti drugom pravnom licu.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana može biti postojeća javna služba ili privredno društvo, odnosno pravno lice koje je osnovano za obavljanje delatnosti u oblasti turizma.

Turistička organizacija jedinice lokalne samouprave obavlja poslove:

- 1) promocije i razvoja turizma jedinice lokalne samouprave;
- 2) koordiniranja aktivnosti i saradnje između privrednih i drugih subjekata u turizmu koji neposredno i posredno deluju na unapređenju razvoja i promociji turizma i na programima edukacije i usavršavanja veština zaposlenih u turizmu;
- 3) donošenja godišnjeg programa i plana promotivnih aktivnosti u skladu sa Strategijskim marketing planom, planovima i programima TOS-a;
- 4) obezbeđivanja i unapređivanja informativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrednosti jedinice lokalne samouprave (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, on line sredstva promocije - internet prezentacija, društvene mreže i prateće digitalne aktivnosti, suveniri itd);
- 5) prikupljanja i objavljivanja informacija o celokupnoj turističkoj ponudi na svojoj teritoriji, kao i druge poslove od značaja za promociju turizma;
- 6) organizovanja i učešća u organizaciji turističkih, naučnih, stručnih, sportskih, kulturnih i drugih skupova i manifestacija;
- 7) organizovanja turističko-informativnih centara (za prihvata turista, pružanje besplatnih informacija turistima, prikupljanje podataka za potrebe informisanja turista, upoznavanje turista sa kvalitetom turističke ponude, upoznavanje nadležnih organa sa pritužbama turista i dr.);
- 8) upravljača turističkog prostora;
- 9) posredovanja u pružanju usluga u domaćoj radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu;
- 10) podsticanja realizacije programa izgradnje turističke infrastrukture i uređenja prostora;
- 11) izrade, učešća u izradi, kao i realizacije domaćih i međunarodnih projekata iz oblasti turizma;
- 12) pripreme i prikupljanja podataka, sastavljanje upitnika, analiza i drugih informacija;
- 13) druge aktivnosti u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom.

Direktor turističke organizacije jedinice lokalne samouprave mora da poseduje:

- 1) stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu;
- 2) radno iskustvo od četiri godine, od čega najmanje dve godine na rukovodećim poslovima;
- 3) aktivno znanje stranog jezika koji je obuhvaćen nastavnim planom i programom ministarstva nadležnog za poslove prosvete.

Organi turističke organizacije jedinice lokalne samouprave jesu: upravni odbor, nadzorni odbor i direktor.

U pogledu broja članova i poslova upravnog i nadzornog odbora, kao i poslova direktora turističke organizacije jedinice lokalne samouprave shodno se primenjuju odredbe čl. 35, 36. i 37. ovog zakona.

Turistička organizacija jedinice lokalne samouprave dužna je da na zahtev ministarstva i TOS-a u roku od 15 dana dostavi tražene podatke, upitnike, analize i druge informacije iz stava 3. tačka 12) ovog člana.

Vlada bliže uređuje uslove i kriterijume za osnivanje turističke organizacije jedinice lokalne samouprave, kao i uslove pod kojima se poslovi iz stava 3. ovog člana mogu poveriti drugom pravnom licu.

4. Koordinacija aktivnosti

Član 40

Turistička organizacija, uz saglasnost osnivača, u cilju planiranja, koordinacije i upravljanja turističkim aktivnostima, može sa drugom turističkom organizacijom, privrednim društvom, drugim pravnim licem i preduzetnikom koji obavlja delatnost iz oblasti saobraćaja, turizma, ugostiteljstva, prometa robe i usluga, kulture, sporta, informisanja, kongresnih i sajamskih aktivnosti, osnovati organizaciju za operativne, marketinške i promotivne poslove.

Delokrug rada i način finansiranja, kao i međusobna prava i obaveze turističke organizacije i osnivača iz stava 1. ovog člana uređuju se ugovorom.

5. Turistička signalizacija

Član 41

Turističke atrakcije kao i sadržaji turističke ponude, obeležavaju se odgovarajućim simbolima i znacima (u daljem tekstu: turistička signalizacija).

Jedinica lokalne samouprave stara se o mestu postavljanja i načinu isticanja turističke signalizacije u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje saobraćajna signalizacija.

Ministar propisuje sadržinu, uslove i način isticanja turističke signalizacije.

IV TURISTIČKE AGENCIJE

Član 42

Turistička agencija obavlja delatnost organizovanja, ponude, prodaje i realizovanja turističkih putovanja, izleta i pružanje drugih usluga uobičajenih u turističkom prometu, u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Delatnost iz stava 1. ovog člana može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica, ako je registrovano u odgovarajućem registru.

Udruženje koje obavlja delatnost iz stava 1. ovog člana dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar.

Preduzetnik ne može da obavlja delatnost iz stava 1. ovog člana u periodu prekida obavljanja delatnosti.

Ako lice iz stava 2. ovog člana obavlja turističku delatnost u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za delatnost turističke agencije obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Ako lice iz stava 2. ovog člana obavlja delatnost turističke agencije van sedišta, dužno je da za tu delatnost u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

1. Poslovi turističkih agencija

Član 43

Turistička agencija obavlja poslove:

- 1) organizovanja i realizovanja turističkih putovanja u zemlji i u inostranstvu;
 - 1a) organizovanja i realizovanja putovanja učenika i studenata u inostranstvo radi učenja stranog jezika ili stručnog usavršavanja sa mogućnošću obavljanja privremenih i povremenih poslova;
 - 1b) ponude i prodaje turistička putovanja iz tač. 1) i 1a);
- 2) ponude, prodaje i posredovanja u prodaji turističkih putovanja;

- 3) prihvata i prevoza putnika (transfer);
- 4) organizovanja izleta, turističkih razgledanja, zabavnih programa i slično, kao i posredovanja u organizovanju skupova, sajmova, manifestacija i sportskih priredbi;
- 5) pružanja, odnosno, posredovanja u pružanju usluga turističkih vodiča, turističkih pratilaca, lokalnih turističkih vodiča i turističkih animatora;
- 6) pribavljanja putnih isprava, rezervacije i prodaje putnih karata u ime i za račun domaćih i stranih prevoznika;
- 7) rezervacije i prodaje turističkih, ugostiteljskih i drugih usluga vezanih za putovanje i boravak putnika;
- 8) posredovanja u pružanju usluga smeštaja i ishrane u objektima domaće radinosti i seoskog turizma;
- 9) posredovanja u prodaji specifičnih turističkih usluga;
- 10) posredovanja u iznajmljivanju vozila turistima i putnicima;
- 11) rezervacije i prodaje karata za sportske, kulturne i druge priredbe i manifestacije, zastupanja u osiguranju putnika i prtljaga u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje, prodaje turističkih publikacija i drugo;
- 12) zamene strane valute (menjačke poslove);
- 13) druge poslove uobičajene u turističkom prometu.

Član 44

Turistička agencija prodaje turističko putovanje kao kombinaciju dve ili više usluga po jedinstvenoj ceni.

Izdvojeni obračun ili naplata pojedinačnih usluga jednog istog turističkog putovanja ne oslobađa turističku agenciju ili drugo lice od obaveza propisanih ovim zakonom.

Član 45

Turistička agencija je dužna da:

- 1) na ulazu u sedište vidno istakne poslovno ime a na ulazu u ogranak, odnosno izdvojeni poseban prostor poslovno ime, sedište i naziv ili oznaku ogranka, odnosno izdvojenog posebnog prostora;
- 2) na ulazu u sedište, ogranak, odnosno izdvojeni poseban prostor istakne radno vreme i da se u svom poslovanju pridržava istaknutog radnog vremena;
- 3) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja delatnost turističke agencije drži rešenje o registraciji;
- 4) svaku promenu registrovanog podatka o sedištu i ogranku, odnosno prostoru van poslovnog sedišta prijavi odgovarajućem registru i Registru turizma u roku od 15 dana;
- 5) nudi i prodaje programe putovanja koji su pripremljeni na osnovu zaključenog ugovora sa trećim licima kojima je poverio izvršenje usluga iz tog programa putovanja;
- 5a) kao organizator putovanja za svakog putnika, odnosno ugovoreno turističko putovanje obezbedi garanciju putovanja na propisan način, o čemu izdaje potvrdu;
- 6) kao organizator putovanja, u slučaju da je otkazala putovanje, putnicima u roku iz člana 57. stav 4. ovog zakona, izvrši povraćaj uplaćenih sredstava;
- 7) obezbedi smeštaj putnika za sve vreme trajanja ugovorenog putovanja;
- 8) obezbedi povratak putnika na odredište;
- 9) se stara da putnici ne budu neopravdano zadržani na putovanju duže nego što je predviđeno programom putovanja;

- 10) angažuje tokom celog putovanja najmanje jednog turističkog pratioca ili turističkog vodiča za turističku grupu, a po prevoznom sredstvu kojim se obavlja usluga prevoza;
- 11) angažuje predstavnika na turističkoj destinaciji, ako na destinaciji nisu angažovana lica iz tačke 10) ovog stava;
- 12) za pružanje usluge turističkog vodiča, turističkog pratioca ili lokalnog turističkog vodiča, angažuje lice koje ispunjava uslove iz člana 94. stav 1. i člana 98. stav 1. ovog zakona;
- 13) da za predstavnika na turističkoj destinaciji angažuje lice koje ispunjava uslove iz člana 99. ovog zakona;
- 14) objavi uslove, sadržaj i cenu svake pojedinačne usluge (viziranje, rezervacije, izleti i ostalo) koju pruža i pridržava se tih uslova, sadržaja i cena;
- 15) izda potvrdu o putovanju, propisani račun, kartu ili drugi dokument sa brojem kojim se potvrđuje prijem uplate;
- 16) evidentira na propisan način ugovore zaključene sa trećim licima kojima je povereno izvršenje usluga iz programa putovanja, ugovore o posredovanju, druge ugovore u vezi sa obavljanjem turističke delatnosti i drugu prateću dokumentaciju;
- 17) dnevno vodi evidenciju prodatih turističkih putovanja na propisan način;
- 18) skraćenice DMC i PCO koristi pod propisanim uslovima;
- 19) u svim poslovima postupa sa pažnjom dobrog privrednika.

Ugovori i dokumentacija iz stava 1. tačka 16) ovog člana moraju biti na srpskom jeziku.

Izuzetno od stava 2. ovog člana ugovori i dokumentacija mogu biti na stranom jeziku, ali je turistička agencija dužna da obezbedi njihov prevod, overen od strane ovlašćenog lica.

Turistička agencija koja stavlja na raspolaganje brošuru dužna je da jasno i precizno u brošuri navede sve podatke iz člana 56. stav 6. ovog zakona.

Odredbe ovog člana i čl. 56. i 57. ovog zakona u delu programa putovanja, njegove organizacije i realizacije, otkaza, reklamacije i evidencije i drugo odnose se i na izlete.

Ministar propisuje oblik, sadržinu i način vođenja evidencije ugovora iz stava 1. tačka 16) ovog člana i evidencije prodatih turističkih putovanja.

Ministar propisuje bliže uslove i kriterijume koje treba da ispuni destinacijska menadžment kompanija (DMC) i profesionalni organizator kongresa (PCO), način rada, organizovanja, kao i uslove i postupak za ostvarivanje prava na korišćenje skraćenica DMC i PCO.

2. Turistička putovanja za sopstvene potrebe

Član 46

Sindikalne organizacije, udruženja penzionera, ferijalne, studentske, izviđačke i planinarske organizacije i ustanove socijalne i dečje zaštite, kao i druga udruženja i organizacije (u daljem tekstu: organizacije), mogu samo za svoje članove, odnosno korisnike, u skladu sa svojim statutom, organizovati turističko putovanje ili izlet (u daljem tekstu: putovanje), bez svrhe sticanja dobiti.

Organizacije su dužne da utvrde godišnji plan putovanja (u daljem tekstu: Plan putovanja) i dostave ga turističkoj inspekciji, u roku od sedam dana, od dana usvajanja.

Plan putovanja koji nije dostavljen turističkoj inspekciji smatraće se kao da nije ni donet.

Plan putovanja iz stava 2. ovog člana aktom usvaja nadležni organ organizacije, utvrđen statutom.

Organizacije koje su utvrdile Plan putovanja dužne su da istovremeno sa Planom putovanja dostave turističkoj inspekciji osnivački akt i statut, podatke o broju članova, dokaz o upisu u odgovarajući registar, odnosno evidenciju, kao i akt iz stava 4. ovog člana.

U slučaju promene Plana putovanja organizacije su dužne da novi Plan putovanja dostave turističkoj inspekciji najkasnije pet dana od dana usvajanja tog plana.

U slučaju promene dokumenata i podataka iz stava 5. ovog člana organizacije su dužne da nova dokumenta i podatke dostave turističkoj inspekciji najkasnije pet dana od dana nastanka promene.

Putovanje se ne može javno oglašavati i reklamirati, osim davanja obaveštenja članovima odnosno korisnicima.

Organizacije mogu da realizuju samo ona putovanja koja su predviđena Planom putovanja i kojima se ostvaruju ciljevi utvrđeni osnivačkim aktom, odnosno Statutom.

Organizacije su dužne da svako putovanje prijave turističkoj inspekciji, najkasnije pet radnih dana pre otpočinjanja putovanja.

Uz prijavu iz stava 10. ovog člana organizacije su u obavezi da dostave program putovanja sa bitnim elementima iz člana 56. stav 6. ovog zakona, spisak putnika sa dokazom o članstvu i dr.

Organizacije su dužne da vode evidenciju ugovora i podataka iz ugovora zaključenih sa trećim licima kojima je povereno izvršenje usluga prevoza, smeštaja, usluga turističkih profesija i drugih usluga iz programa putovanja, na način propisan članom 45. st. 2. i 3. ovog zakona.

Organizacije su dužne da za svako putovanje vode i evidenciju koja naročito sadrži:

- 1) podatke o putniku (ime, prezime, broj članske karte sa datumom izdavanja i dr.);
- 2) mesto, datum i vreme početka i završetka putovanja, opis odredišta putovanja i periode boravka sa datumima;
- 3) podatke o vrsti prevoza i svojstvima prevoznog sredstva koje se koristi;
- 4) podatke o smeštajnom objektu (vrsta i naziv, lokacija i kategorija prema važećim propisima zemlje u kojoj se objekat nalazi i sadržaje koje objekat ima);
- 5) podatke o broju noćenja, vrsti i broju usluga i ukupnom broju dana putovanja;
- 6) ukupnu cenu i usluge koje su obuhvaćene tom cenom;
- 7) iznos takse i naknade koje se odnose na određene usluge, a koje nisu uključene u cenu putovanja;
- 8) način i dinamiku plaćanja putovanja;
- 9) cilj i svrhu putovanja, usaglašeni sa aktom o osnivanju, odnosno Statutom.

Evidencije iz st. 12. i 13. ovog člana vode se po načelima urednosti i tačnosti, na način koji ne dozvoljava brisanje unetih podataka i kojim se omogućava uvid u podatke po hronološkom redu.

Putovanje koje nije u Planu putovanja ili podaci o putovanju nisu evidentirani na način iz st. 12. i 13. ovog člana, a ima elemente turističkog putovanja u smislu ovog zakona smatraće se turističkim putovanjem, za čije je organizovanje i realizovanje potrebna licenca iz člana 51. ovog zakona.

3. Vrste turističkih agencija

Član 47

Prema vrsti poslova koje obavljaju turističke agencije mogu biti:

- 1) turistička agencija organizator turističkog putovanja (u daljem tekstu: organizator putovanja);
- 2) turistička agencija posrednik u prodaji turističkog putovanja (u daljem tekstu: posrednik).

Član 48

Organizator putovanja može obavljati poslove iz člana 43. stav 1. ovog zakona.

Posrednik može obavljati poslove iz člana 43. stav 1. tač. 2) do 13) ovog zakona.

Kada agencija nudi i prodaje turističko putovanje koje je sačinio organizator putovanja koji nema sedište u Republici Srbiji, ta agencija se smatra organizatorom putovanja.
Izuzetno od stava 3. ovog člana zvanični distributer sa sedištem u Republici Srbiji smatra se organizatorom putovanja.

4. Uslovi za obavljanje poslova turističke agencije

4.1. Tehnička opremljenost

Član 49

Poslovni prostor turističke agencije koja neposredno nudi na prodaju i prodaje turistička putovanja mora da ispunjava uslove u pogledu tehničke opremljenosti i druge propisane uslove. Turistička agencija koja nudi na prodaju ili prodaje usluge putniku putem interneta posluje u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje elektronska trgovina. Ministar propisuje bliže uslove u pogledu prostora i opreme koje mora da ispunjava turistička agencija koja neposredno pruža usluge putniku.

4.2. Kadrovska osposobljenost

Član 50

Turistička agencija mora da ima u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom neposredno nudi na prodaju i prodaje turistička putovanja jedno zaposleno lice, sa punim radnim vremenom, u svojstvu rukovodioca.

Lice iz stava 1. ovog člana mora da:

- 1) zna srpski jezik;
- 2) poznaje jedan strani jezik;
- 3) ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju od tri godine, za rad kod organizatora putovanja;
- 4) ima najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju turističkog, ekonomskog ili drugog društvenog smera za rad kod posrednika;
- 5) ima radno iskustvo u turističkoj delatnosti u trajanju od:
 - (1) tri godine za rad kod organizatora putovanja;
 - (2) jednu godinu za rad kod posrednika.

Zaposlena lica koja su u neposrednom kontaktu sa strankama moraju da imaju najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju i da poznaju najmanje jedan strani jezik.

5. Licenca

Član 51

Organizator putovanja može da obavlja poslove iz člana 43. tač 1) i 1a) ovog zakona, ako ispunjava uslove propisane ovim zakonom i ako ima licencu za obavljanje tih poslova.

Licencu iz stava 1. ovog člana, na zahtev podnosioca, izdaje Registrator turizma, rešenjem, sa rokom važenja od tri godine, koje naročito sadrži: puno poslovno ime, matični broj i sedište.

Uz zahtev za izdavanje licence podnose se dokazi o ispunjenosti uslova propisanih članom 52. ovog zakona.

Rešenje iz stava 2. ovog člana je konačno i na osnovu njega Registrator turizma vrši registraciju organizatora putovanja u Registar turizma. Registrovani podaci se objavljuju na internet stranici Agencije za privredne registre istog dana kada je doneto rešenje o izdavanju licence.

Licenca se može obnoviti na način i pod uslovima pod kojima se izdaje, s tim da se zahtev za obnavljanje licence mora podneti najkasnije pet dana pre isteka roka važenja licence.

Na zahtev organizatora putovanja Registrator turizma izdaje svečanu formu licence.

Na pitanja koja se odnose na postupak izdavanja licenci, postupanje po nepotpunom i nerazumljivom zahtevu za izdavanje licence i promenu podataka registrovanih u Registru turizma koja ovim zakonom nisu posebno uređena shodno se primenjuju odgovarajuće odredbe zakona kojim se uređuje registracija privrednih subjekata, a ukoliko tim zakonom nisu uređena pojedina pitanja shodno se primenjuju odgovarajuće odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak.

Ministar bliže propisuje sadržinu zahteva za izdavanje licence, kao i uslove i način izdavanja svečane forme licence.

5.1. Uslovi za izdavanje licence

Član 52

Licenca se izdaje privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku ili ogranku stranog pravnog lica:

- 1) koji ima zaposleno najmanje jedno lice koje ispunjava uslove iz člana 50. stav 2. ovog zakona;
- 2) koji se ne nalazi u postupku stečaja ili likvidacije;
- 3) kome u prethodnih 36 meseci nije bila oduzeta licenca;
- 4) čiji osnivači ili lica koja nakon osnivanja pristupe privrednom društvu nisu fizička lica kojima je kao preduzetnicima oduzeta licenca, odnosno koja su direktno ili indirektno imala kontrolno učešće u kapitalu privrednog društva kome je oduzeta licenca;
- 5) kome nije izrečena zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti, za vreme dok zabrana traje, niti je odgovornom licu izrečena mera bezbednosti zabrane vršenja delatnosti, poziva i dužnosti;
- 6) koji ima propisanu garanciju putovanja za slučaj insolventnosti i radi naknade štete putniku nastale neispunjenjem, delimičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem ugovornih obaveza (u daljem tekstu: garancija putovanja).

Član 53

Garancijom putovanja usled insolventnosti organizatora putovanja posebno se obezbeđuju troškovi nužnog smeštaja, ishrane i povratka putnika sa putovanja u mesto polaska u zemlji i inostranstvu, kao i sva nastala potraživanja putnika.

Garancijom putovanja radi naknade štete obezbeđuje se naknada štete koja se prouzrokuje putniku neispunjenjem, delimičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obaveza organizatora putovanja, koje su određene opštim uslovima i programom putovanja.

Korisnik garancije putovanja je lice koje u skladu sa ovim zakonom ima pravo na naknadu troškova i to:

- 1) lice koje je izmirilo troškove nužnog smeštaja, ishrane i povratka putnika sa putovanja u mesto polaska u zemlji i inostranstvu;
- 2) putnik u slučaju neispunjenja, delimičnog ispunjenja ili neurednog ispunjenja obaveza organizatora putovanja, koje su određene opštim uslovima i programom putovanja.

Garanciju putovanja organizator putovanja mora da ima za sve vreme trajanja licence.

Garancijom putovanja ne mogu se ograničiti prava lica iz stava 3. ovog člana na naknadu u skladu sa ovim zakonom.

Ministar bliže propisuje vrstu i uslove garancije putovanja, način aktiviranja, kao i druge uslove koje mora da ispuni organizator putovanja u zavisnosti od vrste organizovanog putovanja.

5.2. Prestanak važenja licence

Član 54

Licenca prestaje da važi:

- 1) istekom roka za koji je izdata;
- 2) na osnovu zahteva nosioca licence;
- 3) oduzimanjem licence;
- 4) prestankom privrednog društva, preduzetnika, drugog pravnog lica ili ogranka stranog pravnog lica usled čega se to pravno lice ili preduzetnik briše iz odgovarajućeg registra.

Zahtev iz stava 1. tačka 2) ovog člana podnosi se Registratoru turizma.

Prestankom važenja licence Registrator turizma briše organizatora putovanja iz Registra turizma bez donošenja posebnog akta.

5.3. Oduzimanje licence

Član 55

Licenca se oduzima organizatoru putovanja ako:

- 1) u periodu važenja licence prestane da ispunjava uslove iz člana 52. tač. 2), 5) i 6) ovog zakona;
- 2) postupi suprotno članu 45. stav 1. tač. 5) do 8) ovog zakona;
- 3) nastupe teže posledice po zdravlje putnika zbog propusta organizatora putovanja.

Licenca se oduzima rešenjem koje donosi ministar i koje se dostavlja Registru turizma.

Na osnovu rešenja iz stava 2. ovog člana, Registrator turizma briše organizatora putovanja iz Registra turizma bez donošenja posebnog akta.

Rešenje iz stava 2. ovog člana konačno je.

Nakon oduzimanja licence organizator putovanja može da realizuje samo prethodno prodata i ugovorena putovanja, ako je za ta putovanja obezbeđena propisana garancija i ako se putnik pisanim putem sa tim saglasi.

6. Prava i obaveze organizatora putovanja i putnika

Član 56

Organizator putovanja je dužan da utvrdi opšte uslove putovanja i da izradi program putovanja, u pisanoj formi (štampanoj ili elektronskoj), u skladu sa zakonom.

Organizator putovanja je odgovoran za realizaciju putovanja i dužan je da se pridržava opštih uslova putovanja i programa putovanja.

Opšti uslovi putovanja se utvrđuju u skladu sa ovim zakonom, a na pitanja koja nisu posebno uređena ovim zakonom shodno se primenjuju odgovarajuće odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi, zakona kojim se uređuje zaštita potrošača i zakona kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Opštim uslovima putovanja uređuju se prava i obaveze organizatora putovanja i prava i obaveze putnika i naročito sadrže:

1) pravo organizatora putovanja na naknadu učinjenih troškova ako je putnik odustao od ugovora zbog okolnosti koje nije mogao izbeći ili otkloniti i koje bi da su postojale u vreme zaključenja ugovora predstavljale opravdan razlog da ne zaključi ugovor, njegovo pravo na naknadu učinjenih troškova kada je putnik obezbedio odgovarajuću zamenu ili je zamenu našao sam organizator, kao i odgovornost organizatora putovanja kada izvršenje usluga poveri trećim licima;

2) prava putnika za slučaj otkaza putovanja;

3) uslove za izmenu ugovorene cene putovanja;

4) podatke o garancijama putovanja, odnosno informacije o osiguranim slučajevima i instrumentima obezbeđenja, kao i načinu njihovog aktiviranja;

5) postupak, rokove i obaveze organizatora putovanja u vezi sa reklamacijom putnika zbog otkaza putovanja, neizvršenja ili nepotpunog izvršenja usluga obuhvaćenih programom putovanja.

Tekst opštih uslova putovanja, program putovanja i potvrda o putovanju, mora da bude štampan slovniim znacima i brojevima koji su jednake veličine ali ne manjim od standardne veličine 12, a podaci iz stava 4. tačka 4) ovog člana posebno uokvireni.

Program putovanja sadrži:

1) naziv organizatora putovanja, poslovno ime i sedište;

2) broj licence;

3) mesto, datum i vreme početka i završetka putovanja, opis odredišta putovanja i periode boravka sa datumima ako je boravak u delovima;

4) podatke o vrsti prevoza i svojstvima prevoznog sredstva koje se koristi;

5) podatke o smeštajnom objektu (vrsta i naziv, lokacija i kategorija prema važećim propisima zemlje u kojoj se objekat nalazi i sadržaje koje objekat ima);

6) podatke o smeštajnoj jedinici (soba, apartman, studio) opremljenost i nivo komfora i usluga i ostale karakteristike;

6a) podatke o broju noćenja, vrsti i broju usluga i ukupnom broju dana turističkog putovanja;

7) broj, vrstu i način usluživanja obroka;

8) ukupnu cenu i usluge koje su obuhvaćene tom cenom;

9) iznos takse i naknade koje se odnose na određene usluge, a koje nisu uključene u cenu putovanja (pristajanje, ukrcavanje, takse u pristaništima i na aerodromima, boravišne takse i slično);

10) način i dinamiku plaćanja putovanja;

11) posebne obaveze putnika koje su uslov za realizaciju putovanja (zdravstvene, carinske i granične formalnosti, administrativne i vizne, kao i dokumenta i rokovi neophodni za pribavljanje viza);

12) minimalni broj putnika, ako je to uslov za realizaciju putovanja i krajnji rok za obaveštavanje putnika za slučaj otkazivanja.

Organizator putovanja dužan je da opšte uslove putovanja i program putovanja uruči putniku neposredno ili elektronskim putem istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju. Putnik svojim potpisom ili elektronskim putem, potvrđuje prijem opštih uslova putovanja, programa putovanja i potvrde o putovanju.

Na izdavanje potvrde o putovanju primenjuju se opšte odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Potvrda o putovanju mora da sadrži podatke o garanciji putovanja sa podacima potrebnim za njeno aktiviranje, kao i podatke o licu ovlašćenom za prijem reklamacija za vreme trajanja turističkog putovanja (ime i prezime, kontakt telefon, e-mail adresa i dr.).

Organizator putovanja dužan je da za sve vreme trajanja turističkog putovanja omogući putniku jednostavan i pristupačan način obraćanja licu ovlašćenom za prijem reklamacija.

Organizator putovanja može da prodaje turističko putovanje preko posrednika sa kojim ima zaključen ugovor o posredovanju.

Član 57

U slučaju otkaza putovanja od strane organizatora putovanja, organizator putovanja dužan je da putniku vrati uplaćena sredstva za otkazano putovanje.

U slučaju neizvršenja ili nepotpunog izvršenja usluga obuhvaćenih programom putovanja, organizator putovanja dužan je da putniku vrati razliku između ugovorene cene putovanja i cene putovanja snižene srazmerno neizvršenju ili nepotpunom izvršenju usluga, pod uslovom da je putnik izjavio reklamaciju u roku od mesec dana od dana nastanka nepravilnosti ili osam dana od dana završetka putovanja.

Organizator putovanja je dužan da bez odlaganja otkloni svako odstupanje od ugovorenog turističkog putovanja, odnosno da najkasnije u roku od osam dana od dana prijema reklamacije pisanim ili elektronskim putem odgovori putniku na izjavljenu reklamaciju.

Organizator putovanja dužan je da vrati sredstva iz st. 1. i 2. ovog člana, u roku određenom opštim uslovima putovanja, odnosno programom putovanja, koji ne može biti duži od 15 dana od dana otkaza putovanja, odnosno od dana podnošenja osnovane reklamacije putnika.

U slučaju otkaza putovanja od strane putnika, organizator putovanja je dužan da putniku vrati uplaćena sredstva za putovanje koje je otkazao, u visini određenoj opštim uslovima putovanja, u roku koji ne može biti duži od 15 dana od dana otkaza putovanja.

7. Obaveze posrednika

Član 58

Pre otpočinjanja obavljanja delatnosti posrednik je dužan da se registruje u Registru turizma.

Na zahtev privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika ili ogranka stranog pravnog lica Registrator turizma izdaje rešenje o registraciji u Registru turizma.

Rešenje iz stava 2. ovog člana naročito sadrži: puno poslovno ime, matični broj i sedište.

Registrovani podaci se objavljuju na internet stranici Agencije za privredne registre istog dana kada je doneto rešenje o registraciji.

Posrednik je dužan da u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja delatnost drži rešenje o upisu u odgovarajući registar, kao i rešenje iz stava 2. ovog člana.

Posrednik koji nudi na prodaju i prodaje turističko putovanje organizatora putovanja dužan je da u programu putovanja i potvrdi o putovanju naznači svojstvo u kome nastupa, broj licence organizatora putovanja, broj računa organizatora putovanja i da putniku uruči neposredno ili elektronskim putem, istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju, program i opšte uslove putovanja organizatora putovanja.

Posrednik nudi i prodaje samo turistička putovanja organizatora putovanja sa kojim ima zaključen posrednički ugovor o putovanju.

Posrednik je dužan da nudi i prodaje turistička putovanja pod istim uslovima kao i organizator putovanja.

Posrednik je u obavezi da o prodatom turističkom putovanju iz stava 7. ovog člana, bez odlaganja, obavesti organizatora putovanja.

Obaveštenje iz stava 9. ovog člana sadrži podatke o putniku (ime i prezime, adresa, kontakt telefon i dr.).

Ministar propisuje bliže uslove i način uplate sredstava od prodatog turističkog putovanja, način uređivanja međusobnih odnosa organizatora putovanja i posrednika, kao i odnos organizatora putovanja i posrednika prema putniku.

V UGOSTITELJSKA DELATNOST

Član 59

Ugostitelj obavlja delatnost pružanja usluga smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Delatnost iz stava 1. ovog člana može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik, ogranak stranog pravnog lica, ako je registrovano u odgovarajućem registru.

Udruženje koje obavlja delatnost iz stava 1. ovog člana dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar.

Preduzetnik ne može da obavlja delatnost iz stava 1. ovog člana u periodu prekida obavljanja delatnosti.

Ako lice iz stava 2. ovog člana obavlja ugostiteljsku delatnost u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za tu delatnost obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Ako lice iz stava 2. ovog člana obavlja ugostiteljsku delatnost van sedišta, dužno je da za tu delatnost u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Pojedine ugostiteljske usluge može pružati i fizičko lice, pod uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Član 60

Zdravstvene ustanove koje pružaju usluge svojim korisnicima u objektima u kojima se organizuje boravak i pružaju usluge prevencije, lečenja i rehabilitacije, mogu pružati i usluge smeštaja i ishrane trećim licima, na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Ako su subjekti iz stava 1. ovog člana budžetski korisnici, za pružanje usluge smeštaja i ishrane trećim licima dužni su da pribave odobrenje ministra.

Usluge trećim licima zdravstvene ustanove iz st. 1. i 2. ovog člana mogu da pružaju ako ispunjavaju tehničke, ekonomske, tržišne i druge uslove.

Odobrenje iz stava 2. ovog člana daje se rešenjem sa rokom važenja od tri godine.

Rešenje iz stava 4. ovog člana je konačno i dostavlja se radi evidentiranja u Registru turizma.

Vlada bliže propisuje uslove iz stava 3. ovog člana.

Član 60a

Pravno lice koje ima odmarališta, domove ili druge objekte za pružanje usluga smeštaja i ishrane svojim zaposlenima, može pružati i usluge smeštaja i ishrane trećim licima, na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Član 61

Ne smatra se obavljanjem ugostiteljske delatnosti:

1) pružanje usluga smeštaja i ishrane zaposlenima i korisnicima u odmaralištima, ustanovama društvene brige o deci, starim licima, učenicima i studentima, zdravstvenim, socijalnim, obrazovno-vaspitnim i drugim sličnim ustanovama, ako usluge pružaju lica zaposlena u tim ustanovama;

2) pružanje usluga ishrane i pića zaposlenima u sopstvenim prostorijama u toku procesa rada u privrednim subjektima, ustanovama, državnim organima i drugim organizacijama, ako usluge pružaju lica zaposlena u tim privrednim subjektima, ustanovama, organima i organizacijama. Objekti odnosno prostorije, uređaji i oprema, kao i lica koja pružaju usluge iz stava 1. ovog člana, moraju ispunjavati sanitarno-higijenske i zdravstvene uslove propisane za ugostiteljski objekat, u delu objekta u kome se te usluge pružaju.

1. Obaveze ugostitelja

Član 62

Ugostitelj je dužan da:

- 1) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne poslovno ime i sedište, naziv i vrstu ugostiteljskog objekta, prema pretežnoj vrsti usluga koje se u njemu pružaju;
- 1a) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne radno vreme i da se u svom poslovanju pridržava propisanog radnog vremena;
- 2) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne oznaku kategorije odnosno posebnog standarda koji se u njemu pruža, utvrđenog rešenjem ministra odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave;
- 3) se evidentira u Registru turizma i da u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja ugostiteljsku delatnost drži rešenje o upisu u odgovarajući registar i uverenje o evidentiranju u Registru turizma;
- 4) u ugostiteljskom objektu održava prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim minimalno tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima, kao i standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave;
- 5) u pisanom, govornom ili vizuelnom javnom oglašavanju tačno koristi vrstu, a kod objekata iz člana 68. st. 1. i 6. ovog zakona kategoriju ugostiteljskog objekta koja mu je određena rešenjem ministra odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave;
- 6) istakne cene smeštaja, pansiona i polupansiona, iznos boravišne takse u svakoj sobi i na recepciji, kao i da istakne cene hrane, pića i napitaka u cenovnicima koji moraju biti dostupni korisnicima usluga u dovoljnom broju primeraka i na svakom mestu gde se korisnici uslužuju;
- 7) se pridržava istaknutih, odnosno na drugom mestu objavljenih cena;
- 8) za svaku pruženu uslugu izda propisan račun;
- 9) utvrdi normative hrane i pića koje uslužuje i na zahtev korisnika usluga omogući uvid u te normative, kao i da usluge pruža u odgovarajućoj količini i prema tim normativima;
- 10) u ugostiteljskom objektu za smeštaj vodi evidenciju gostiju dnevno i uredno na propisan način;
- 11) utvrdi kućni red u svim objektima za smeštaj i istakne ga na recepciji, a izvode iz kućnog reda istakne u svim smeštajnim jedinicama;
- 11a) pružanje ugostiteljske usluge ne uslovljava pružanjem druge usluge, odnosno nekim drugim uslovom koji je korisnik usluga dužan da ispuni;
- 11b) za ugostiteljski objekat obezbedi propisane uslove u pogledu uređaja i opreme za odvođenje dima, pare i mirisa i drugih neprijatnih emisija, radi sprečavanja njihovog širenja u okolinu;
- 11v) za ugostiteljski objekat u kojem se emituje muzika ili izvodi zabavni program, obezbedi propisane uslove u pogledu uređenja i opremanja, radi obezbeđenja zaštite od buke;

11g) za ugostiteljski objekat, koji se nalazi u stambenoj zgradi, obezbedi tehničke i druge propisane uslove, u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u tom ugostiteljskom objektu;

11d) ugostiteljsku delatnost u objektu koji se nalazi u stambenoj zgradi obavlja na propisan način, u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u tom ugostiteljskom objektu;

12) obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika.

Kada ugostitelj posluje u objektu koji je zaštićeno kulturno dobro, podatke iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana može postaviti unutar objekta ili na nekom drugom prikladnom mestu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita kulturnih dobara.

Ministar uz saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove propisuje oblik, sadržinu, mesto i način vođenja evidencije gostiju u ugostiteljskom objektu za smeštaj.

2. Period obavljanja delatnosti

Član 63

Ugostitelj posluje tokom cele godine ili sezonski.

Ugostitelj utvrđuje period poslovanja iz stava 1. ovog člana za svaki ugostiteljski objekat.

Ukoliko ugostitelj posluje sezonski, dužan je da period poslovanja prijavi Registru turizma.

3. Uslovi za obavljanje ugostiteljske delatnosti u ugostiteljskom objektu, van ugostiteljskog objekta i u pokretnom objektu

Član 64

Ugostiteljska delatnost se obavlja u ugostiteljskom objektu i van ugostiteljskog objekta u skladu sa ovim zakonom, propisima donetim na osnovu ovog zakona, kao i propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita i zaštita životne sredine.

Ugostiteljske usluge iz stava 1. ovog člana mogu se pružati povremeno na sajmovima, vašarima, prigodnim proslavama i na drugim javnim manifestacijama, a najduže 30 dana.

Ugostitelj je dužan da na mestu na kome povremeno pruža ugostiteljske usluge drži rešenje o registraciji privredne delatnosti u odgovarajući registar.

Član 65

Pojedine ugostiteljske usluge mogu se pružati i u pokretnom objektu koji se premešta iz jednog mesta u drugo sopstvenim pogonom ili vučom i ispunjava propisane minimalne tehničke, sanitarno-higijenske i zdravstvene uslove za pružanje ugostiteljskih usluga.

U pokretnom objektu iz stava 1. ovog člana može se pripremati i usluživati hrana pripremljena na drugom mestu u originalnom pakovanju, kao i piće u originalnoj ambalaži ili na točenje uz upotrebu ambalaže za jednokratnu upotrebu.

Ugostitelj je dužan da u pokretnom objektu u kome pruža ugostiteljske usluge drži rešenje o registraciji privredne delatnosti u odgovarajući registar i uverenje o evidenciji u Registru turizma.

Član 66

(Brisan)

4. Vrste ugostiteljskih objekata

Član 67

Prema vrsti ugostiteljskih usluga koje se u objektu pružaju, ugostiteljski objekti mogu biti:

- 1) ugostiteljski objekat za smeštaj;
- 2) ugostiteljski objekat za ishranu i piće.

U ugostiteljskom objektu za smeštaj pružaju se usluge smeštaja, ishrane i pića i druge usluge uobičajene u ugostiteljstvu ili samo usluge smeštaja (u vrsti ugostiteljskog objekta: hotel, motel, turističko naselje, kamp, pansion, hostel, prenoćište, odmaralište, kuća, apartman, soba, seosko turističko domaćinstvo, lovačka vila, kuća ili koliba i drugi objekti za pružanje usluga smeštaja).

U ugostiteljskom objektu za pružanje usluga ishrane i pića pripremaju se i uslužuju topla i hladna jela i napici, toče i služe alkoholna i bezalkoholna pića (u vrsti ugostiteljskog objekta: restoran, kafana, bar, objekat brze hrane, catering objekat, pokretni objekat i drugi objekti).

Poslovno ime, firma i drugi naziv, naziv ogranka, prostor van poslovnog sedišta ili odgovarajuća organizaciona jedinica kao i oznaka pružaoca ugostiteljskih usluga ne može da sadrži reči koje ukazuju na vrstu ugostiteljskog objekta.

Jedinica lokalne samouprave može bliže da uredi uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskog objekta u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u ugostiteljskom objektu, a koji se odnose na uređenje i opremanje uređajima za odvođenje dima, pare i mirisa, kao i drugih neprijatnih emisija.

Jedinica lokalne samouprave može bliže da uredi uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskog objekta u kojima se emituje muzika ili izvodi zabavni program, a kojima se obezbeđuje zaštita od buke.

Jedinica lokalne samouprave može bliže da uredi tehničke i druge uslove u ugostiteljskom objektu, koji se nalazi u stambenoj zgradi, kao i način obavljanja ugostiteljske delatnosti, u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u tom ugostiteljskom objektu.

5. Razvrstavanje ugostiteljskih objekata u kategorije

Član 68

Ugostiteljski objekti za smeštaj vrste hotel, motel, turističko naselje, pansion i kamp razvrstavaju se u kategorije, u skladu sa standardima propisanim za pojedine vrste tih objekata.

Ugostiteljski objekat vrste hotel i turističko naselje može se razvrstati u podvrstu i po posebnim standardima koji se u njemu pružaju.

Zahtev za razvrstavanje ugostiteljskog objekta iz st. 1. i 2. ovog člana u kategoriju odnosno podvrstu podnosi ugostitelj ministarstvu.

Razvrstavanje ugostiteljskog objekta u kategoriju odnosno u podvrstu vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.

Rešenje iz stava 4. ovog člana konačno je i dostavlja se radi evidentiranja u Registru turizma.

Ugostiteljski objekti za smeštaj vrste kuća, apartman, soba i seosko turističko domaćinstvo, razvrstavaju se u kategorije u skladu sa standardima propisanim za pojedine vrste tih objekata.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave na zahtev ugostitelja donosi rešenje kojim se ugostiteljski objekat iz stava 6. ovog člana razvrstava u kategoriju, koje važi tri godine od dana izdavanja.

Poslove iz stava 7. ovog člana nadležni organ jedinice lokalne samouprave obavlja kao povereni posao.

Zahtev za razvrstavanje ugostiteljskog objekta u kategoriju iz st. 3. i 7. ovog člana mora da sadrži istinite podatke.

Troškove postupka razvrstavanja ugostiteljskog objekta u kategorije snosi ugostitelj.

Fizičko lice može pružati usluge smeštaja i ishrane trećim licima u kući, apartmanu, sobi i seoskom turističkom domaćinstvu na način propisan ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Protiv rešenja iz stava 7. ovog člana može se u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja izjaviti žalba ministru.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da u elektronskoj formi koju bliže određuje ministar, kvartalno dostavlja ministarstvu i Registru turizma evidenciju konačnih rešenja iz stava 7. ovog člana.

Ministar propisuje standarde za kategorizaciju ugostiteljskih objekata iz st. 1, 2. i 6. ovog člana, koji naročito sadrže: standarde za pojedine vrste tih objekata; posebne standarde; kategorije i način sticanja i promene kategorije ugostiteljskog objekta.

Vlada bliže propisuje vrstu i visinu troškova u postupku razvrstavanja ugostiteljskih objekata u kategorije iz stava 10. ovog člana, u zavisnosti od njihove vrste, podvrste i veličine.

Član 69

Ugostitelj je dužan da pribavi akt o određivanju kategorije ugostiteljskog objekta pre otpočinjanja obavljanja ugostiteljske delatnosti u objektu koji se razvrstava u kategoriju.

Ako se u roku iz člana 68. st. 4. i 7. ovog zakona promeni ugostitelj, novi ugostitelj je dužan da pre početka rada u tom objektu pribavi rešenje kojim se objekat razvrstava u kategoriju.

Ako se u roku iz člana 68. st. 4. i 7. ovog zakona odstupi od propisanih standarda za kategoriju ugostiteljskog objekta u koju je razvrstan, ugostitelj je dužan da podnese zahtev radi razvrstavanja objekta u nižu kategoriju.

Rešenje o promeni kategorije donosi se i kad ugostiteljski objekat ispunio uslove za višu kategoriju, na zahtev ugostitelja.

Promena kategorije ugostiteljskog objekta vrši se na način i po postupku propisanom za razvrstavanje ugostiteljskog objekta u kategoriju.

6. Kadrovska osposobljenost

Član 70

Ugostitelji koji obavljaju delatnost u ugostiteljskim objektima iz člana 68. stav 1. ovog zakona, moraju da imaju rukovodioca objekta koji je zaposlen kod ugostitelja.

Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste hotel, podvrste hotela i motel mora da ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju od tri godine u oblasti društveno-humanističkih nauka, aktivno znanje jednog stranog jezika i tri godine radnog iskustva u ugostiteljstvu.

Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste turističko naselje, pansion i kamp mora da ima najmanje srednju stručnu spremu, znanje jednog stranog jezika i godinu dana radnog iskustva u ugostiteljstvu.

U ugostiteljskom objektu vrste hotel, podvrste hotel i motel mora da bude zaposleno i najmanje jedno lice sa srednjom stručnom spremom ugostiteljskog usmerenja.

Ako ugostitelj preduzetnik lično vodi poslovanje ugostiteljskog objekta iz st. 2. i 3. ovog člana on mora da ispunjava uslove propisane za rukovodioca ugostiteljskog objekta.

7. Prestanak važenja rešenja kojim se ugostiteljski objekat razvrstava u kategoriju

Član 71

Rešenje kojim se ugostiteljski objekat razvrstava u kategoriju prestaje da važi:

- 1) istekom roka za koji je doneto;
- 2) donošenjem rešenja o promeni kategorije ugostiteljskog objekta;
- 3) gubitkom kategorije ugostiteljskog objekta;
- 4) na zahtev ugostitelja;
- 5) ako dođe do promene ugostitelja;
- 6) prestankom privrednog društva, preduzetnika, drugog pravnog lica ili ogranka stranog pravnog lica usled koga se to pravno lice ili preduzetnik briše iz odgovarajućeg registra.

U slučaju iz stava 1. tač. 1), 3), 4), 5) i 6) ovog člana Registrator turizma briše ugostiteljski objekat iz evidencije kategorisanih objekata u Registru turizma, a u slučaju iz stava 1. tačka 2. evidentira promenu kategorije ugostiteljskog objekta.

Evidentiranje iz stava 2. ovog člana Registrator turizma vrši po službenoj dužnosti u slučajevima iz stava 1. tač. 1) i 5) ovog člana, po obaveštenju ministarstva odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave u slučajevima iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana, a na zahtev ugostitelja u slučaju iz stava 1. tačka 4) ovog člana.

8. Ugostiteljske usluge u domaćoj radinosti

Član 72

Ugostitelj može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja ishrane i pića u ugostiteljskom objektu domaće radinosti (kuća, apartman i soba).

Delatnost iz stava 1. ovog člana može da obavlja lice iz člana 59. st. 2. i 7. ovog zakona.

Lice iz stava 2. ovog člana dužno je da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti u objektima domaće radinosti pribavi akt kojim se objekat domaće radinosti razvrstava u odgovarajuću kategoriju.

Fizičko lice može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja obroka u kući, apartmanu i sobi čiji je vlasnik u objektima smeštajnih kapaciteta do 30 ležajeva.

Fizičko lice je dužno da dnevno i uredno prijavljuje gosta, odnosno pružene usluge lokalnoj turističkoj organizaciji, turističkoj agenciji, privrednom subjektu ili drugom pravnom licu iz člana 74. stav 1. ovog zakona, sa kojim ima zaključen ugovor.

Lokalna turistička organizacija, turistička agencija, privredni subjekat ili drugo pravno lice iz člana 74. stav 1. ovog zakona, sa kojim fizičko lice ima zaključen ugovor, dužna je da za prijavljene goste i pruženu uslugu izda propisan račun.

Član 73

Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u domaćoj radinosti mora da ispunjava zdravstvene uslove i redovno obavlja zdravstvene preglede u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita.

Kuća, apartman i soba iz člana 72. ovog zakona moraju da ispunjavaju propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove i da budu kategorisani.

Fizičko lice može da pruža usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića samo turistima kojima pruža usluge smeštaja.

Član 74

Fizičko lice pruža ugostiteljske usluge u domaćoj radinosti preko lokalne turističke organizacije, turističke agencije, privrednog subjekta ili drugog pravnog lica registrovanog za obavljanje privredne delatnosti, na osnovu ugovora.

Ugovor iz stava 1. ovog člana fizičko lice dostavlja, radi evidentiranja, nadležnom organu jedinice lokalne samouprave.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vodi evidenciju kategorisanih kuća, apartmana i soba kao povereni posao i dužan je da Registru turizma kvartalno dostavlja evidenciju koju vodi u pisanoj (štampanoj i elektronskoj) formi.

Član 75

Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u domaćoj radinosti dužno je da:

- 1) u kući, apartmanu i sobi koju izdaje turistima istakne propisanu oznaku kategorije određenu rešenjem nadležnog organa;
- 2) održava prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim standardima za kategoriju kuće, apartmana i sobe, koja mu je određena rešenjem nadležnog organa;
- 3) vidno istakne cene usluga koje pruža i iznos boravišne takse i pridržava se istaknutih cena;
- 4) utvrdi normative hrane ako pruža uslugu ishrane i pridržava se utvrđenih normativa;
- 5) vodi evidenciju gostiju dnevno i uredno.

Obaveze iz stava 1. ovog člana odnose se i na fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu.

Ministar, uz saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove, propisuje oblik, sadržinu, mesto i način vođenja evidencije gostiju u domaćoj radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu.

9. Ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu

Član 76

Ugostitelj može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja ishrane i pića u objektu seoskog turističkog domaćinstva.

Delatnost iz stava 1. ovog člana može da obavlja lice iz člana 59. st. 2. i 7. ovog zakona.

Lice iz stava 2. ovog člana dužno je da pre otpočinjanja obavljanja delatnosti u seoskom turističkom domaćinstvu pribavi akt kojim se seosko turističko domaćinstvo razvrstava u odgovarajuću kategoriju.

Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane i pića u objektima smeštajnih kapaciteta do 30 ležajeva.

Fizičko lice iz stava 4. ovog člana može da pruža ugostiteljske usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića, od namirnica i napitaka koje je pretežno sam proizveo i organizovanoj turističkoj grupi do 50 turista koja ne koristi usluge smeštaja.

Fizičko lice iz stava 4. ovog člana mora da ispunjava zdravstvene uslove i redovno obavlja zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita zdravlja.

Objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu moraju da ispunjavaju minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove i da se prostorije i oprema održavaju, a usluge pružaju prema propisanim standardima za kategoriju koja je određena rešenjem nadležnog organa.

Fizičko lice iz stava 4. ovog člana može u okviru seoskog turističkog domaćinstva, da pruža ugostiteljske usluge smeštaja na otvorenom u privremeno postavljenoj opremi za kampovanje, do 20 kamp parcela, za najviše 30 gostiju.

Prostor, odnosno zemljište iz stava 8. ovog člana mora da ispunjava propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove.

Fizičko lice iz stava 4. ovog člana dužno je da dnevno i uredno prijavljuje gosta, odnosno pruženu uslugu lokalnoj turističkoj organizaciji, turističkoj agenciji, privrednom subjektu ili drugom pravnom licu iz člana 77. stav 1. ovog zakona, sa kojim ima zaključen ugovor.

Lokalna turistička organizacija, turistička agencija, privredni subjekat ili drugo pravno lice iz člana 77. stav 1. ovog zakona, sa kojim fizičko lice ima zaključen ugovor, dužna je da za prijavljene goste i pruženu uslugu izda propisan račun.

Član 77

Fizičko lice pruža ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu preko lokalne turističke organizacije, turističke agencije, privrednog subjekta ili drugog pravnog lica registrovanog za obavljanje privredne delatnosti, na osnovu ugovora.

Ugovor iz stava 1. ovog člana fizičko lice dostavlja, radi evidentiranja, nadležnom organu jedinice lokalne samouprave.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vodi evidenciju kategorisanih seoskih turističkih domaćinstava kao povereni posao i dužan je da Registru turizma kvartalno dostavlja evidenciju koju vodi u pisanoj formi (štampanoj i elektronskoj).

Član 78

(Brisan)

Član 79

Ministar bliže propisuje uslove i način obavljanja ugostiteljske delatnosti, način pružanja ugostiteljskih usluga, razvrstavanje ugostiteljskih objekata, minimalne tehničke uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskih objekata u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u ugostiteljskom objektu i van ugostiteljskog objekta, u pokretnom objektu, u domaćoj radinosti i u seoskom turističkom domaćinstvu.

Ministar nadležan za poslove zdravlja bliže propisuje sanitarno-higijenske uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskih objekata u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u ugostiteljskom objektu i van ugostiteljskog objekta, u pokretnom objektu i domaćoj radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, kao i za uređenje i opremanje ugostiteljskog objekta i pružanje usluga za osobe sa invaliditetom.

VI NAUTIČKA DELATNOST

Član 80

Nautička delatnost pružanja usluga u prihvatnim i plovnim objektima nautičkog turizma, kao i pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma obavlja se u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Delatnost iz stava 1. ovog člana može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica, ako je registrovano u odgovarajućem registru.

Udruženje koje obavlja delatnost iz stava 1. ovog člana dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar.

Preduzetnik ne može da obavlja delatnost iz stava 1. ovog člana u periodu prekida obavljanja delatnosti.

Ako lice iz stava 2. ovog člana ima registrovanu nautičku delatnost u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za nautičku delatnost obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Ako lice iz stava 2. ovog člana nudi i prodaje nautičke usluge van sedišta, dužno je da za tu delatnost u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja obrazuje ogranak, odnosno

prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Na obavljanje nautičke delatnosti na delu prostora koji istovremeno predstavlja područje zaštićenog prirodnog područja primenjuje se režim zaštite u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita prirode.

1. Objekti nautičkog turizma

Član 81

Prihvatni objekti nautičkog turizma jesu nautičko sidrište, privezište, turističko pristanište, marina i nautičko-turistički centar.

Plovni objekti nautičkog turizma jesu rekreativno plovni objekat, izletničko plovni objekat, plovni objekat za panoramsko razgledanje, turistička jahta i plovni objekat za turističko krstarenje.

2. Usluge u nautičkom turizmu

Član 82

Usluge nautičkog turizma jesu: prihvatanje; snabdevanje; čuvanje; iznajmljivanje; održavanje i popravka plovnih objekata nautičkog turizma; organizovanje turističkih krstarenja; pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma.

Član 83

Usluge nautičkog turizma obavljaju se u objektima koji ispunjavaju propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove za obavljanje nautičke delatnosti (u daljem tekstu: objekti nautičkog turizma).

3. Obaveze pružaoca nautičkih usluga

Član 84

Pružalac nautičkih usluga koji obavlja nautičku delatnost dužan je da:

- 1) na ulazu u objekat nautičkog turizma vidno istakne poslovno ime i sedište, naziv i vrstu objekta nautičkog turizma, kao i radno vreme i da ga se pridržava u svom poslovanju;
- 2) na ulazu u marinu vidno istakne oznaku kategorije marine;
- 3) za plovni objekat nautičkog turizma koji iznajmljuje korisniku stavi na raspolaganje važeće brodsko svedočanstvo, odnosno plovidbenu dozvolu potpisanu i overenu od ovlašćenog lica;
- 4) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja nautičku delatnost drži rešenje o upisu u odgovarajući registar i uverenje o evidentiranju u Registru turizma;
- 5) u objektu nautičkog turizma održava prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra;
- 6) u pisanom, govornom ili vizuelnom javnom oglašavanju tačno koristi vrstu i kategoriju objekta nautičkog turizma koja mu je određena rešenjem ministra;
- 7) da istakne cene usluga koje pruža i da se pridržava istaknutih, odnosno objavljenih cena;
- 8) za svaku pruženu uslugu izda propisan račun;
- 9) obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika.

4. Razvrstavanje marina u kategorije

Član 85

Marine kao prihvatni objekti nautičkog turizma razvrstavaju se u kategorije u skladu sa standardima propisanim za tu vrstu objekata.

Pružalac nautičkih usluga dužan je da pre otpočinjanja obavljanja nautičke delatnosti u marini pribavi akt kojim se marina razvrstava u odgovarajuću kategoriju.

Član 86

Zahtev za razvrstavanje marine u kategoriju podnosi pružalac nautičkih usluga u marini ministarstvu.

Razvrstavanje marine u kategoriju vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.

Rešenje iz stava 2. ovog člana konačno je i dostavlja se radi evidentiranja u Registru turizma.

Na promenu pružaoca nautičkih usluga i kategorije marine, kao i na prestanak rešenja o određivanju kategorije, shodno se primenjuju odredbe člana 69. st. 2, 3, 4. i 5. i člana 71. ovog zakona.

Poslovno ime, firma i drugi naziv, kao i oznaka pružaoca nautičkih usluga ne može da sadrži reči koje ukazuju na vrstu objekta koji se razvrstava u kategoriju.

Zahtev za razvrstavanje marina u kategoriju iz stava 1. ovog člana mora da sadrži istinite podatke.

Član 87

Ministar uz saglasnost ministara nadležnih za poslove vodoprivrede, infrastrukture, zdravlja, životne sredine i prostornog planiranja propisuje minimalne tehničke uslove za izgradnju, uređenje i opremanje nautičkih objekata, kao i standarde za kategorizaciju marina.

VII LOVNOTURISTIČKA DELATNOST

Član 88

Lovnoturističku delatnost obavlja privredno društvo ili javno preduzeće čiji je osnivač Republika Srbija ili autonomna pokrajina (u daljem tekstu: pružalac lovnoturističkih usluga) koje je registrovano za obavljanje delatnosti uzgoja i lova divljači.

Ako pružalac lovnoturističkih usluga ne obavlja lovnoturističku delatnost kao pretežnu delatnost, dužan je da obrazuje i u odgovarajućem registru registruje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta ili da na drugi način obrazuje odgovarajuću organizacionu jedinicu koja se evidentira u Registru turizma.

Ako pružalac lovnoturističkih usluga obavlja delatnost van sedišta, dužan je da u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

1. Objekti lovnog turizma

Član 89

Objekti lovnog turizma jesu objekti za smeštaj lovaca.

Usluge smeštaja i ishrane mogu koristiti i druga lica samo ukoliko su u pratnji lovaca, s tim što pružalac lovnoturističkih usluga tim licima ne može pružati ostale usluge lovnog turizma iz člana 90.

Prema vrsti usluga koje pružaju objekti lovnog turizma mogu biti:

1) lovačka koliba;

- 2) lovačka kuća;
- 2a) lovački dom;
- 3) lovačka vila.

Lovačka vila, kao objekat lovnog turizma razvrstava se u kategoriju u skladu sa standardima propisanim za tu vrstu objekata i pružalac lovnoturističkih usluga je dužan da pre otpočinjanja obavljanja lovnoturističke delatnosti u objektu lovnog turizma - lovačka vila pribavi akt kojim se taj objekat razvrstava u odgovarajuću kategoriju.

Zahtev za razvrstavanje objekta lovnog turizma u kategoriju podnosi pružalac lovnoturističkih usluga ministarstvu.

Razvrstavanje objekta lovnog turizma u kategoriju vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.

Rešenje iz stava 6. ovog člana konačno je i dostavlja se radi evidentiranja u Registar turizma.

Na promenu pružaoca lovnoturističkih usluga i kategorije objekta lovnog turizma, kao i na prestanak rešenja o određivanju kategorije, shodno se primenjuju odredbe člana 69. st. 2, 3, 4. i 5. i člana 71. ovog zakona.

Poslovno ime, firma i drugi naziv, kao i oznaka pružaoca lovnoturističkih usluga ne može da sadrži reči koje ukazuju na vrstu objekta koji se razvrstava u kategoriju.

Zahtev za razvrstavanje objekta lovnog turizma u kategoriju iz stava 5. ovog člana mora da sadrži istinite podatke.

2. Usluge u lovnom turizmu

Član 90

Usluge lovnog turizma jesu: prihvata i smeštaj lovaca - turista; organizovanje lova; pružanje drugih usluga za potrebe lovnog turizma (iznajmljivanje lovačkih pasa, iznajmljivanje lovačkog oružja, usluge prevoza do lovišta i po lovištu, obuka lovačkih pasa i dr.).

Pružalac lovnoturističkih usluga dužan je da usluge pruža u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje lovstvo i zaštita životne sredine.

Član 91

Usluge lovnog turizma obavljaju se u lovištima i objektima lovnog turizma koji ispunjavaju uslove propisane zakonom.

3. Obaveze pružanja lovnoturističkih usluga

Član 92

Pružalac lovnoturističkih usluga koji obavlja lovnoturističku delatnost dužan je da:

1) na ulazu u objekat lovnog turizma vidno istakne poslovno ime i sedište, naziv i vrstu objekta lovnog turizma, kao i radno vreme i da ga se pridržava u svom poslovanju;

1a) na ulazu u objekat lovnog turizma - lovačka vila vidno istakne oznaku kategorije odnosno posebnog standarda koji se u njemu pruža utvrđenog rešenjem ministra;

2) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kome obavlja lovnoturističku delatnost drži rešenje o upisu u odgovarajući registar i uverenje o evidentiranju u Registru turizma;

3) u objektu lovnog turizma vidno istakne pravila, odnosno uslove i način korišćenja lovišta i drugih usluga lovnog turizma;

- 4) u objektu lovnog turizma održava prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra;
 - 5) u pisanom, govornom ili vizuelnom javnom oglašavanju tačno koristi vrstu i kategoriju objekta lovnog turizma koja mu je određena rešenjem ministra;
 - 6) da istakne cene usluga koje pruža i da se pridržava istaknutih, odnosno objavljenih cena;
 - 7) za svaku pruženu uslugu izda propisan račun;
 - 8) obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika.
- Odredbe člana 62. stav 1. tač. 2), 6), 8), 9), 10), 11) i 12) ovog zakona shodno se primenjuju i na pružaoca lovnoturističkih usluga.

Član 93

Ministar, uz saglasnost ministara nadležnih za poslove lovstva, unutrašnjih poslova, infrastrukture, životne sredine i prostornog planiranja, propisuje minimalne tehničke uslove za izgradnju, uređenje i opremanje lovnoturističkih objekata, kao i standarde, uslove i način pružanja i korišćenja usluga lovnog turizma.

VIII USLUGE U TURIZMU

1. Usluge turističkih profesija

1.1. Usluge turističkog vodiča, lokalnog turističkog vodiča, turističkog pratioca, turističkog animatora i predstavnika na turističkoj destinaciji

Član 94

Turistički vodič i turistički pratilac mora da ima položen stručni ispit za turističkog vodiča i turističkog pratioca u skladu sa ovim zakonom.

Turistički vodič i turistički pratilac mora da:

- 1) ima državljanstvo Republike Srbije;
- 2) zna srpski jezik;
- 3) ima najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju;
- 4) aktivno zna jedan strani jezik.

Lice koje ima položen stručni ispit za turističkog vodiča može da obavlja i poslove turističkog pratioca.

Turističkim vodičem i turističkim pratiocem, u smislu ovoga zakona, smatra se i državljanin države članice Evropske unije i evropskog ekonomskog prostora koji ispunjava uslove za turističkog vodiča i turističkog pratioca propisane ovim zakonom.

Turistički vodič i turistički pratilac pri pružanju usluga mora da ima kod sebe odgovarajuću i važeću legitimaciju i da je nosi na propisan način.

Stručni ispit za turističkog vodiča i turističkog pratioca polaže se pred komisijom koju obrazuje ministar.

Troškove polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana, kao i troškove izdavanja uverenja i legitimacije snosi lice koje polaže stručni ispit.

Ministarstvo izdaje uverenje o položenom stručnom ispitu za turističkog vodiča, odnosno za turističkog pratioca, kao i legitimaciju.

Turistički vodič može biti zaposlen na poslovima rukovodioca iz člana 50. stav 1. ovog zakona i to za rad kod:

1) organizatora putovanja, ako ima najmanje višu stručnu spremu, odnosno stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju od tri godine i ima položen stručni ispit za turističkog vodiča najmanje pet godina;

2) posrednika, ako ima najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju i ima položen stručni ispit za turističkog vodiča najmanje tri godine.

Turistički vodič može da pruža usluge samostalno kao preduzetnik, odnosno preko privrednog društva ili drugog pravnog lica.

Udruženje turističkih vodiča može u ime i za račun svojih članova posredovati u pružanju usluga turističkog vodiča uz obavezu izdavanja računa korisniku usluge.

Sredstva od naplaćene takse na ime troškova iz stava 7. ovog člana prihod su budžeta Republike Srbije.

Troškovi organizacije polaganja praktičnog dela stručnog ispita, koje snosi lice koje polaže stručni ispit, ne smatraju se sredstvima iz stava 12. ovog člana.

Član 95

(Brisan)

Član 96

Ne smatra se turističkim vodičem stručno lice koje pokazuje, objašnjava ili daje informacije unutar poslovnog prostora u kome radi (muzej, galerija, nacionalni park, vodič u lov u i ribolovu), ni turističkim pratiocem pratilac turističke grupe na turističkom putovanju organizovanom od stranog organizatora putovanja koje je započeto i završava se u stranoj državi.

Član 97

Ministar propisuje program, način i uslove polaganja stručnog ispita iz člana 94. stav 1, visinu takse za polaganje stručnog ispita, izdavanje uverenja i legitimacije, uslove koje članovi komisije iz člana 94. stav 6. ovog zakona treba da ispune, kao i iznos naknade za rad članova komisije.

Ministar propisuje oblik i sadržinu uverenja i legitimacije turističkog vodiča i turističkog pratioca, kao i način i uslove izdavanja i rokove važenja.

Član 98

Lokalni turistički vodič mora da ima položen stručni ispit za lokalnog turističkog vodiča.

Stručni ispit za lokalnog turističkog vodiča može da polaže lice koje ima položen stručni ispit za turističkog vodiča.

Lokalni turistički vodič mora da ima kod sebe odgovarajuću i važeću legitimaciju i oznaku i da ih nosi na propisan način.

Program i način polaganja stručnog ispita za lokalnog turističkog vodiča propisuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave ili više jedinica lokalnih samouprava, po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva.

Stručni ispit za lokalnog vodiča polaže se pred komisijom koju obrazuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave koji izdaje uverenje o položenom stručnom ispitu za lokalnog turističkog vodiča, kao i oznaku.

Troškove polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana, kao i troškove izdavanja uverenja i oznake snosi lice koje polaže stručni ispit.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje program, način i uslove polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana, visinu takse za polaganje stručnog ispita, izdavanje uverenja i oznake, uslove koje članovi komisije iz stava 5. ovog člana treba da ispune, kao i iznos naknade za rad članova komisije.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje oblik i sadržinu uverenja, i oznake lokalnog turističkog vodiča, kao i način i uslove izdavanja i rokove važenja.

Sredstva od naplaćene takse na ime troškova iz stava 6. ovog člana prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave.

Troškovi organizacije polaganja praktičnog dela stručnog ispita, koje snosi lice koje polaže stručni ispit, ne smatraju se sredstvima iz stava 9. ovog člana.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vodi evidenciju lokalnih turističkih vodiča, kao povereni posao i dužan je da Registru turizma radi evidentiranja dostavi evidenciju u elektronskoj formi najkasnije do 15. januara za prethodnu godinu.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vodi evidenciju lokalnih turističkih vodiča, kao povereni posao i dužan je da je dostavi ministarstvu u elektronskoj formi u roku od 15 dana od dana izdavanja uverenja.

Član 99

Turistički animator i predstavnik na turističkoj destinaciji mora da:

- 1) ima najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju;
- 2) zna srpski jezik.

Predstavnik na turističkoj destinaciji mora da ima aktivno znanje stranog jezika koji je u upotrebi na turističkoj destinaciji.

Član 100

(Brisano)

3. Usluge iznajmljivanja vozila

Član 101

Uslugama iznajmljivanja vozila (rent-a-car) smatra se iznajmljivanje putničkih automobila bez vozača.

Posebna vrsta iznajmljivanja vozila je iznajmljivanje putničkih automobila sa uslugama vozača (limo service).

Usluge iz st. 1. i 2. ovog člana može da pruža privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica, ako je registrovano u odgovarajućem registru.

Udruženje koje obavlja delatnost iz st. 1. i 2. ovog člana dužno je da tu delatnost upiše u odgovarajući registar.

Preduzetnik ne može da pruža usluge iz st. 1. i 2. ovog člana u periodu prekida obavljanja delatnosti.

Ako lice iz stava 3. ovog člana ima registrovanu delatnost za pružanje usluga iznajmljivanja vozila u sedištu, ali ne kao pretežnu delatnost, dužno je da za tu delatnost obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Ako lice iz stava 3. ovog člana nudi i prodaje usluge iznajmljivanja vozila u prostoru van sedišta, dužno je da za tu delatnost u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja, obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, koji se registruje u odgovarajućem registru i evidentira u Registru turizma.

Član 101a

Pružalac usluga iz člana 101. stav 1. ovog zakona dužan je da:

- 1) na ulazu u prostor u kome obavlja delatnost vidno istakne poslovno ime i sedište;
- 2) na ulazu u prostor u kome obavlja delatnost vidno istakne radno vreme i da ga se pridržava u svom poslovanju.

Pružalac usluga iz člana 101. st. 1. i 2. ovog zakona dužan je da:

- 1) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja u kom obavlja delatnost drži rešenje o upisu u odgovarajući registar i uverenje o evidentiranju u Registru turizma;
- 2) u svakom poslovnom prostoru, odnosno mestu poslovanja istakne cene usluga koje pruža i da se pridržava istaknutih, odnosno objavljenih cena;
- 3) za svaku pruženu uslugu izda propisan račun;
- 4) vodi evidenciju pruženih usluga;
- 5) obavlja delatnost sa pažnjom dobrog privrednika.

Evidencija iz stava 2. tačka 4) ovog člana vodi se na dnevnom nivou, po načelima urednosti i tačnosti, na način koji ne dozvoljava brisanje unetih podataka, kojim se omogućava uvid u podatke po hronološkom redu i sadrži podatke o registarskom broju vozila, podatke o vozaču, periodu korišćenja vozila, podatke o korisniku usluge i dr.

Član 102

Vozila koja su predmet iznajmljivanja ne mogu da budu starija od pet godina i moraju da ispunjavaju uslove utvrđene propisima o bezbednosti saobraćaja na putevima.

Pružalac usluga iznajmljivanja vozila iz člana 101. stav 1. ovog zakona mora da ima najmanje tri registrovana motorna vozila.

Vozila iz člana 101. stav 2. mogu da budu starija od pet godina.

IX TAKSA I PENALI U TURIZMU

1. Boravišna taksa

Član 103

Boravišnu taksu plaća lice za svaki dan boravka u ugostiteljskom objektu za smeštaj, izvan svog prebivališta.

Član 104

Visinu boravišne takse utvrđuje jedinica lokalne samouprave u zavisnosti od kategorije turističkog mesta ili u različitoj visini po delovima opštine odnosno grada u zavisnosti od izgrađenosti komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture.

Vlada za svaku kategoriju turističkog mesta posebno utvrđuje najviši i najniži iznos boravišne takse.

Ako se turistički objekat za smeštaj ne nalazi na teritoriji turističkog mesta, jedinica lokalne samouprave utvrdiće visinu boravišne takse za najnižu kategoriju turističkog mesta.

Član 105

Boravišnu taksu ne plaćaju:

- 1) deca do sedam godina starosti;
- 2) lica upućena na banjsko i klimatsko lečenje, odnosno specijalizovanu rehabilitaciju od strane nadležne lekarske komisije;

- 3) osobe sa invaliditetom sa telesnim oštećenjem od najmanje 70%, vojni invalidi od prve do pete grupe, civilni invalidi rata od prve do pete grupe, slepa lica, lica obolela od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih oboljenja, paraplegije i kvadriplegije, cerebralne i dečje paralize i multipleks skleroze, osobe ometene u razvoju, kao i pratilac navedenih osoba;
 - 4) učenici i studenti koji organizovano borave u ugostiteljskom objektu za smeštaj radi izvođenja sportsko-rekreativnih i drugih aktivnosti po programu ministarstva nadležnog za poslove prosvete, studenti koji organizovano borave u ugostiteljskom objektu za smeštaj radi izvođenja obavezne nastave u skladu sa nastavnim planom obrazovne ustanove, kao i učesnici republičkih i regionalnih takmičenja u znanju i veštinama;
 - 5) strani državljani koji su po međunarodnim konvencijama i sporazumima oslobođeni plaćanja takse;
 - 6) lica koja neprekidno borave u objektu za smeštaj duže od 30 dana.
- Boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju lica od sedam do 15 godina starosti.
- Lica iz stava 1. ovog člana ne plaćaju boravišnu taksu ako podnesu dokaz da su ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana (članska karta, potvrda škole, odnosno obrazovne ustanove, uput lekarske komisije i drugo).
- Jedinica lokalne samouprave može svojom odlukom da proširi krug lica iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana.

Član 106

Naplatu boravišne takse vrše subjekti koji pružaju uslugu smeštaja, kao i subjekti iz člana 74. stav 1. i člana 77. stav 1. ovog zakona preko kojih se pruža usluga smeštaja (u daljem tekstu: davalac smeštaja).

Davalac smeštaja naplaćuje boravišnu taksu istovremeno sa naplatom usluge smeštaja. Ako davalac smeštaja ne naplati boravišnu taksu, dužan je da na svoj teret uplati iznos nenaplaćene boravišne takse.

Član 107

Davalac smeštaja dužan je da u računu za uslugu smeštaja posebno iskaže iznos boravišne takse, kao i da navede osnov oslobađanja od plaćanja ili umanjenja iznosa boravišne takse, u skladu sa članom 105. ovog zakona.

Član 108

Sredstva od naplaćene boravišne takse davalac smeštaja uplaćuje u roku od pet dana po isteku svakih 15 dana u mesecu.

Član 109

Sredstva od naplaćene boravišne takse prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji su pružene usluge smeštaja i koriste se za obezbeđivanje informativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrednosti i kulturno nasleđe, obezbeđivanje turističke signalizacije i rad turističko-informativnih centara.

Sredstva od naplaćene boravišne takse koriste se i za finansiranje poslova iz člana 39. ovog zakona.

Čl. 110-113

(Brisano)

3. Penali za korišćenje prioritetne turističke destinacije

Član 114

Jedinica lokalne samouprave koja je proglašena za turističko mesto I i II kategorije može svojim aktom da utvrdi turističke zone, turističke destinacije i turističke lokacije (u daljem tekstu: prostorne celine).

Na prostornim celinama iz stava 1. ovog člana ugostiteljski objekat za smeštaj vrste hotel i motel mora da ispunjava standarde za razvrstavanje u određenu kategoriju, usaglašen sa aktom jedinice lokalne samouprave.

Akt iz stava 1. ovog člana naročito sadrži opis prostornih celina, sa utvrđenim granicama, način procene usaglašenosti, rokove usaglašavanja i druge uslove koje ugostiteljski objekat vrste hotel i motel treba da ispunji, visinu penala, način naplate penala, obveznika plaćanja i dr.

Akt iz stava 1. ovog člana sadrži i propisane uslove za ugostiteljske objekte koji se prvi put kategorišu u vrstu hotel i motel.

Ako obveznik plaćanja, utvrđen aktom iz stava 1. ovog člana, ne postupi u propisanom roku nadležni organ jedinice lokalne samouprave donosi rešenje kojim za to lice utvrđuje obavezu plaćanja penala na godišnjem nivou u propisanoj visini.

Rešenje iz stava 5. ovog člana konačno je.

Obaveze utvrđene aktom iz stava 1. ovog člana ne odnose se na objekte za koje je pokrenut postupak privatizacije, sve do okončanja tog postupka.

Član 115

Sredstva od naplaćenih penala iz člana 114. ovog zakona prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi objekat iz člana 114. stav 2. ovog zakona.

Sredstva od naplaćenih penala koriste se za finansiranje aktivnosti propisanih članom 109. ovog zakona.

Član 116

U pogledu načina utvrđivanja boravišne takse i penala obračunavanja, zastarelosti, naplate i prinudne naplate, rokova za plaćanje, obračuna kamate i ostalog što nije posebno propisano ovim zakonom, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje poreski postupak i poreska administracija, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

X REGISTAR TURIZMA

Član 117*

Registar turizma vodi Agencija za privredne registre.

U Registru turizma registruju se turističke agencije - organizatori putovanja i turističke agencije - posrednici.

U Registru turizma evidentiraju se:

- 1) upravljači turističkih prostora;
- 2) turistička mesta;
- 3) destinacijske menadžment organizacije;
- 4) destinacijske menadžment kompanije;
- 5) profesionalni organizator kongresa;
- 6) turističke organizacije;
- 7) ugostitelji;
- 8) kategorisani i nekategorisani ugostiteljski objekti;
- 9) lica koja pružaju usluge u domaćoj radinosti;

- 10) lica koja pružaju usluge u seoskim turističkim domaćinstvima;
- 11) pružaoci nautičkih usluga;
- 12) kategorisani i nekategorisani objekti nautičkog turizma;
- 13) pružaoci lovnoturističkih usluga;
- 14) kategorisani i nekategorisani objekti lovnog turizma;
- 15) turistički vodiči;
- 16) lokalni turistički vodiči;
- 17) turistički pratioci;
- 18) turistički animatori;
- 19) privredni subjekti koji pružaju usluge iznajmljivanja vozila (rent-a-car) i usluge iznajmljivanja vozila sa uslugama vozača (limo service).

Vrstu, visinu i način plaćanja naknada za registraciju, evidenciju i druge usluge koje pruža Registar turizma, određuje Upravni odbor Agencije za privredne registre, uz saglasnost Vlade.

Konačna rešenja koja donose organi na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona registruju se odnosno evidentiraju u Registru turizma na način propisan ovim zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Prikupljanje, držanje, obrada i korišćenje podataka o ličnosti, prava lica i zaštita prava lica čiji se podaci prikupljaju i obrađuju, ograničenja zaštite podataka o ličnosti i obezbeđenje podataka, u Registru turizma vrši se u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti i zakonom kojim se uređuje slobodan pristup informacijama od javnog značaja.

Podaci koji se upisuju u Registru turizma, za domaće fizičko lice su lično ime i JMBG, a za stranca se upisuje lično ime, broj pasoša i država izdavanja, a ako je izdata lična karta za stranca, upisuje se i lični broj stranca.

Podaci koji se upisuju u Registru turizma, za pravno lice su poslovno ime, sedište i matični broj, a za strano pravno lice upisuje se poslovno ime, sedište, broj pod kojim se to pravno lice vodi u matičnom registru i naziv tog registra.

Uslovi iz stava 6. ovog člana primeniće se na oblik, sadržinu i način vođenja evidencije, ugovora i drugih podataka iz čl. 45, 46, 56, 62, 75, 94, 98, 101a i 119. ovog zakona.

Član 117a

Ministarstvo vodi evidenciju kategorisanih ugostiteljskih objekata iz člana 68. stav 1. i člana 89. stav 4. ovog zakona, kao i objekata nautičkog turizma iz člana 85. stav 1. ovog zakona i dužno je da Registru turizma kvartalno dostavlja evidenciju koju vodi u pisanoj formi (štampanoj i elektronskoj).

Ministarstvo vodi evidenciju turističkih vodiča i turističkih pratilaca i dužno je da Registru turizma dostavlja evidenciju koju vodi u pisanoj formi (štampanoj i elektronskoj) najkasnije do 15. januara za prethodnu godinu.

XI NADZOR

Član 118

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši ministarstvo.

Inspeksijski nadzor nad primenom ovog zakona vrši ministarstvo preko turističkih inspektora. Inspeksijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu ispunjenosti sanitarno-higijenskih i zdravstvenih uslova u objektima u kojima se obavlja ugostiteljska delatnost, kao i u objektima, odnosno prostorijama u kojima se pružaju ugostiteljske usluge smeštaja i ishrane u domaćoj

radinosti i seoskim turističkim domaćinstvima vrši ministarstvo nadležno za poslove zdravlja preko sanitarnih inspektora.

Inspeksijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje zaštita životne sredine vrši ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine preko inspektora za zaštitu životne sredine.

Inspeksijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje nautička delatnost, a odnosi se na saobraćajno-tehničke uslove objekata nautičkog turizma i na uslove za članove posade plovnih objekata nautičkog turizma, kao i u delu kojim se uređuje delatnost iznajmljivanja vozila, a odnosi se na ispunjenost uslova propisanih za vozila koja su predmet iznajmljivanja, vrši ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja preko saobraćajnih inspektora.

Inspeksijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje lovnoturistička delatnost, a odnosi se na organizovanje lova, vrši ministarstvo nadležno za poslove lovstva preko lovnih inspektora.

Inspeksijski nadzor nad primenom ovog zakona vrši jedinica lokalne samouprave preko ovlašćenih inspektora u delu kojim se uređuje:

1) obavljanje ugostiteljske delatnosti od strane pravnog lica, privrednog društva, preduzetnika ili ogranka stranog pravnog lica, kao i fizičkog lica u sobama, stanovima i kućama, za koja nije izdato rešenje o razvrstavanju u kategoriju;

2) obavljanje ugostiteljske delatnosti od strane pravnog lica, privrednog društva, preduzetnika ili ogranka stranog pravnog lica, kao i fizičkog lica u objektima domaće radinosti, seoskom turističkom domaćinstvu i hostelu ako gosti nisu evidentirani, odnosno prijavljeni u skladu sa ovim zakonom;

3) obavljanje ugostiteljske delatnosti od strane fizičkih lica u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, a nije zaključen ugovor iz člana 74. stav 1. ovog zakona i člana 77. stav 1. ovog zakona;

4) ispunjenost propisanih uslova i načina obavljanja ugostiteljske delatnosti u objektima domaće radinosti, seoskom turističkom domaćinstvu i hostelu;

5) ispunjenost minimalno tehničkih uslova i standarda u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu;

6) ispunjenost minimalno tehničkih uslova i načina obavljanja ugostiteljske delatnosti u ugostiteljskom objektu vrste hostel;

7) ispunjenost propisanih uslova u pogledu uređenja i opremanja ugostiteljskog objekta, koji se odnose na odvođenje dima, pare i mirisa, kao i drugih neprijatnih emisija;

8) ispunjenost propisanih uslova u pogledu uređenja i opremanja ugostiteljskog objekta u kojima se emituje muzika ili izvodi zabavni program, a kojima se obezbeđuje zaštita od buke;

9) ispunjenost propisanih uslova u ugostiteljskom objektu, kao i način obavljanja ugostiteljske delatnosti u ugostiteljskom objektu, koji se nalazi u stambenoj zgradi;

10) naplata i uplata boravišne takse;

11) provera ispunjenosti uslova i rokova usaglašenosti ugostiteljskih objekata sa aktom iz člana 114. ovog zakona;

12) isticanje i pridržavanje propisanog radnog vremena u ugostiteljskom objektu.

Poslove iz stava 7. ovog člana jedinica lokalne samouprave obavlja kao povereni posao.

Sanitarni inspektori, lovni inspektori, inspektori za zaštitu životne sredine, saobraćajni inspektori i inspektori jedinice lokalne samouprave imaju prava, dužnosti i ovlašćenja turističkog inspektora utvrđena ovim zakonom koja se odnose na njihovu oblast inspeksijskog nadzora.

Član 119

Turistički inspektor prilikom vršenja nadzora ima službenu legitimaciju, značku i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme.

Ministar propisuje obrazac službene legitimacije, izgled značke i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme koju nosi turistički inspektor.

1. Prava i dužnosti turističkog inspektora

Član 120

U vršenju inspekcijskog nadzora turistički inspektor ima pravo i dužnost da:

- 1) proverava da li su ispunjeni propisani uslovi za obavljanje delatnosti i pružanje usluga uređenih ovim zakonom;
- 2) proverava tačnost podataka iz zahteva za razvrstavanje ugostiteljskog objekta u kategoriju u pogledu ispunjenosti uslova;
- 3) proverava pružanje usluga u ugostiteljskim objektima u pogledu pridržavanja propisanih standarda za odobrenu kategoriju;
- 4) utvrđuje identitet zaposlenih kod privrednih društava, preduzetnika ili ogranka drugog domaćeg ili stranog pravnog lica, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom uvidom u ličnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;
- 5) pregleda prostorije u kojima se obavlja delatnost i pružaju usluge, ugovore, evidencije, isprave i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje zakonitosti poslovanja privrednih društava, preduzetnika ili ogranka drugog domaćeg ili stranog pravnog lica, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom;
- 6) vrši uvid u periodični izveštaj za određeni period i presek stanja fiskalne kase;
- 7) zahteva sudski nalog za pretres stambenog ili pratećeg prostora kod saznanja da se u tom prostoru obavlja delatnost ili pruža usluga u slučaju kada se vlasnik ili korisnik protivi vršenju inspekcijskog nadzora;
- 8) zahteva asistenciju policije, odnosno komunalne policije, ako osnovano proceni da je to potrebno prema prilikama određenog slučaja;
- 9) ostvaruje nadzor nad radom ugostiteljskih objekta ako jedinica lokalne samouprave nije organizovala obavljanje poslova iz inspekcijskog nadzora koji su im povereni;
- 10) preduzme i druge propisane mere predviđene zakonom.

1a Prava i dužnosti ovlašćenog inspektora jedinice lokalne samouprave

Član 120a

U vršenju inspekcijskog nadzora ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave ima pravo i dužnost da:

- 1) proverava da li su ispunjeni propisani uslovi za obavljanje delatnosti i pružanje usluga uređenih ovim zakonom;
- 2) utvrđuje identitet zaposlenih kod privrednih društava, preduzetnika, drugog pravnog lica ili stranog pravnog lica, koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom, uvidom u ličnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;
- 3) utvrđuje identitet lica koje obavlja ugostiteljsku delatnost u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu uvidom u ličnu ispravu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom;
- 4) pregleda prostorije u kojima se obavlja delatnost i pružaju usluge, ugovore, evidencije, isprave i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje zakonitosti poslovanja privrednih

- društava, preduzetnika ili ogranka drugog domaćeg ili stranog pravnog lica, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom;
- 5) vrši uvid u ugovore iz člana 74. stav 1. i člana 77. stav 1. ovog zakona;
 - 6) vrši proveru izdatog rešenja o razvrstavanju u kategoriju objekata iz člana 68. st. 6. i 7. ovog zakona;
 - 7) proverava naplatu i uplatu boravišne takse, uvidom u evidenciju gostiju i drugu prateću dokumentaciju;
 - 8) proverava isticanje i pridržavanje propisanog radnog vremena u ugostiteljskim objektima;
 - 9) proverava ispunjenost uslova i rokova usaglašenosti ugostiteljskih objekata sa aktom iz člana 114. ovog zakona;
 - 10) zahteva sudski nalog za pretres stambenog ili pratećeg prostora kod saznanja da se u tom prostoru obavlja delatnost ili pružaju usluge u slučaju kada se vlasnik ili korisnik prostora protivu vršenju inspekcijuskog nadzora;
 - 11) zahteva asistenciju policije, odnosno komunalne policije, ako osnovano proceni da je to potrebno prema prilikama određenog slučaja;
 - 12) obavesti nadležni organ jedinice lokalne samouprave o utvrđenoj proceni usaglašenosti objekata iz člana 114. ovog zakona;
 - 13) preduzme i druge propisane mere predviđene zakonom.
- Ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave prilikom vršenja nadzora ima službenu legitimaciju, značku i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme.
- Nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje obrazac službene legitimacije, izgled značke i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme koju nosi ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave.

2. Ovlašćenja turističkog inspektora

Član 121

Turistički inspektor je ovlašćen da:

- 1) privremeno zabrani obavljanje delatnosti pravnom i fizičkom licu koje obavlja turističku delatnost, ugostiteljsku delatnost, nautičku delatnost ili lovnoturističku delatnost i koje pruža usluge iznajmljivanja vozila, a nije registrovalo privrednu delatnost u odgovarajući registar;
- 2) privremeno zabrani privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku i ogranku stranog pravnog lica obavljanje poslova iz člana 43. tač. 1), 1a) i 1b) ovog zakona koji obavlja poslove bez licence ili su nastupile okolnosti koje su razlog za oduzimanje licence;
- 3) privremeno zabrani rad privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku i ogranku stranog pravnog lica obavljanje delatnosti u vrsti iz člana 68. stav 1, člana 85. stav 1. i člana 89. stav 4. ovog zakona koji posluju bez rešenja o razvrstavanju u kategoriju;
- 4) privremeno zabrani obavljanje delatnosti pravnom licu, privrednom društvu, preduzetniku ili ogranku stranog pravnog lica odnosno fizičkom licu, ako se turističkom inspektor onemogućiti vršenje poslova nadzora;
- 5) naloži da se vrati iznos koji je više naplaćen u odnosu na istaknute, odnosno ugovorene cene;
- 6) izda prekršajni nalog;
- 7) podnese prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo ili privredni prestup, odnosno podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka;
- 8) podnese predlog za oduzimanje licence;
- 9) vrši postupak inspekcijuskog nadzora u slučaju kada inspektor, kome je ovim zakonom poveren posao inspekcijuskog nadzora, ne vrši zakonom poveren posao.

Turistički inspektor donosi rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti do ispunjenja zakonom propisanih uslova.

2a Ovlašćenja inspektora jedinice lokalne samouprave

Član 121a

Inspektor jedinice lokalne samouprave je ovlašćen da:

- 1) privremeno zabrani obavljanje ugostiteljske delatnosti pravnom i fizičkom licu koje ugostiteljsku delatnost obavlja, a nije registrovalo privrednu delatnost u odgovarajući registar;
- 2) privremeno zabrani obavljanje delatnosti pravnom licu, privrednom društvu, preduzetniku ili ogranku stranog pravnog lica, kao i fizičkom licu koje obavlja ugostiteljsku delatnost pružanja usluga smeštaja u sobi, stanu ili kući, za koja nije izdato rešenje o razvrstavanju u kategoriju;
- 3) privremeno zabrani fizičkom licu pružanje ugostiteljskih usluga u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu, ako nije zaključen ugovor iz člana 74. stav 1. i člana 77. stav 1. ovog zakona;
- 4) privremeno zabrani obavljanje ugostiteljske delatnosti, ako se inspektoru onemogući vršenje poslova nadzora;
- 5) izda prekršajni nalog;
- 6) podnese predlog nadležnom organu iz člana 114. stav 5. ovog zakona za pokretanje postupka i utvrđivanja obaveze plaćanja penala;
- 7) podnese prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo ili privredni prestup, odnosno podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave donosi rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti do ispunjenja zakonom propisanih uslova.

Ako u vršenju inspekcijuskog nadzora ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave utvrdi da propis nije primenjen ili je nepravilno primenjen, dužan je da donese rešenje kojim nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i odredi rok za njihovo otklanjanje.

Ovlašćeni inspektor jedinice lokalne samouprave je dužan da donese rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti i pružanju usluga, odnosno rada u objektu, ako se utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku ne otklone.

Član 122

Ako u vršenju inspekcijuskog nadzora turistički inspektor utvrdi da propis nije primenjen ili je nepravilno primenjen, dužan je da donese rešenje kojim nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i odredi rok za njihovo otklanjanje.

Turistički inspektor je dužan da donese rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti i pružanju usluga, odnosno rada u objektu, ako se utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku ne otklone.

3. Nadležnost za rešavanje po žalbi

Član 123

Protiv rešenja turističkog inspektora može se izjaviti žalba ministru u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Protiv rešenja ovlašćenog inspektora jedinice lokalne samouprave može se izjaviti žalba opštinskom, odnosno gradskom veću u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Protiv rešenja inspektora iz člana 118. st. 3-6. ovog zakona može se izjaviti žalba ministru iz delokruga inspekcijskog nadzora, kao nadležnom drugostepenom organu, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba izjavljena na rešenja iz st. 1-3. ovog člana ne odlaže izvršenje rešenja.

XII KAZNENE ODREDBE

Član 124

Novčanom kaznom od 120.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) nudi i prodaje programe putovanja koji nisu pripremljeni na osnovu zaključenog ugovora sa trećim licima kojima je poverio izvršenje usluga iz tog programa putovanja ili nije obezbedio garanciju putovanja na propisan način i o tome izdao potvrdu (član 45. stav 1. tač. 5) i 5a));
- 2) u slučaju otkaza putovanja putnicima u zakonskom roku ne izvrši povraćaj uplaćenih sredstava (član 45. stav 1. tačka 6));
- 3) ne obezbedi smeštaj putnika za sve vreme trajanja ugovorenog putovanja (član 45. stav 1. tačka 7));
- 4) ne obezbedi povratak putnika na odredište (član 45. stav 1. tačka 8));
- 5) putnici budu neopravdano zadržani na putovanju duže nego što je predviđeno programom putovanja (član 45. stav 1. tačka 9));
- 6) ne evidentira na propisan način ugovore zaključene sa trećim licima kojima je povereno izvršenje usluga iz programa putovanja, ugovore o posredovanju, druge ugovore u vezi sa obavljanjem turističke delatnosti i drugu prateću dokumentaciju (član 45. stav 1. tačka 16));
- 7) za ugovore i dokumentaciju iz člana 45. stav 2. ovog zakona, koji su na stranom jeziku, nije obezbeđen prevod, overen od strane ovlašćenog lica (član 45. stav 3);
- 8) obavlja poslove organizatora putovanja bez licence (član 51. stav 1);
- 9) garanciju putovanja nema za sve vreme važenja licence (član 53. stav 4);
- 10) se garancijom putovanja ograničavaju prava na naknadu u skladu sa ovim zakonom (član 53. stav 5);
- 11) postupi suprotno članu 55. stav 5. ovog zakona;
- 12) se pre otpočinjanja delatnosti ne registruje u Registru turizma (član 58. stav 1);
- 13) postupi suprotno odredbama člana 60. stav 2. ovog zakona;
- 14) na ulazu u sedište, odnosno ogranak ne istakne radno vreme i u svom poslovanju se ne pridržava propisanog radnog vremena (član 62. stav 1. tačka 1a));
- 15) obavlja ugostiteljsku delatnost u hotelu, motelu, turističkom naselju, kampu, pansionu, objektima domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva, nautičku delatnost u marini ili lovnoturističku delatnost u lovačkoj vili, a da mu nije nadležni organ odredio kategoriju ili ove delatnosti obavlja u kategoriji koja mu nije određena rešenjem nadležnog organa (član 69. stav 1, član 72. stav 3, član 76. stav 3, član 85. stav 2. i član 89. stav 4).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 15.000 do 30.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara.

Član 125

Novčanom kaznom od 100.000 do 450.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne upiše delatnost u odgovarajući registar (član 42. stav 3, član 59. stav 3, član 80, stav 3. i član 101. stav 4);

- 2) ne angažuje najmanje jednog turističkog pratioca ili turističkog vodiča na način iz člana 45. stav 1. tačka 10);
- 3) ne angažuje predstavnika na turističkoj destinaciji, osim ako na destinaciji nisu angažovana lica iz člana 45. stav 1. tačka 10) ovog zakona (član 45. stav 1. tačka 11));
- 4) za usluge turističkog vodiča, turističkog pratioca ili lokalnog turističkog vodiča, angažuje lica koje ne ispunjava uslove iz člana 94. stav 1. ovog zakona (član 45. stav 1. tačka 12));
- 5) za usluge predstavnika na turističkoj destinaciji ne angažuje lica koje ispunjava uslove iz člana 99. ovog zakona (član 45. stav 1. tačka 13));
- 6) u brošuri stavljenom na raspolaganje nisu jasno i precizno navedeni svi podaci iz člana 56. stav 6. ovog zakona (član 45. stav 4);
- 7) postupi suprotno članu 46. ovog zakona;
- 8) obavlja turističku delatnost u prostorijama koje ne ispunjavaju uslove za obavljanje te delatnosti (član 49. stav 1);
- 9) obavlja turističku delatnost, a nema zaposlena lica koja ispunjavaju uslove iz člana 50. ovog zakona, odnosno člana 94. stav 9. ovog zakona;
- 10) obavlja ugostiteljsku delatnost u objektima koji se kategorišu, a nema zaposlena lica koja ispunjavaju uslove iz člana 70. ovog zakona;
- 11) ne utvrdi opšte uslove putovanja i program putovanja u pisanoj formi u skladu sa zakonom (član 56. st. 1. i 3);
- 12) potvrda o putovanju ne sadrži propisane podatke (član 56. stav 9);
- 13) putniku ne omogući jednostavan i pristupačan način obraćanja licu ovlašćenom za prijem reklamacija za sve vreme trajanja turističkog putovanja (član 56. stav 10);
- 14) prodaje turističko putovanje preko posrednika sa kojim nema zaključen ugovor o posredovanju (član 56. stav 11);
- 15) se ne pridržava utvrđenih opštih uslova putovanja i programa putovanja (član 56. stav 2), osim ako je realno ponudilo ili u dogovoru sa putnikom vratilo razliku između ugovorene cene putovanja i cene stvarno pruženih usluga obuhvaćenih programom putovanja;
- 16) putniku ne vrati sredstva u slučaju i u roku iz člana 57. st. 2, 4. i 5. ovog zakona;
- 17) ne postupi na način iz člana 57. stav 3. ovog zakona;
- 18) postupi suprotno odredbama člana 58. st. 6, 7, 8, 9. i 10. ovog zakona;
- 19) u objektu ne održava prostorije i opremu i ne pruža usluge prema propisanim minimalno tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima, kao i standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave (član 62. stav 1. tačka 4), član 65. stav 1, član 73. stav 2, član 75. stav 1. tačka 2), član 76. stav 7, član 83, član 84. stav 1. tačka 5) i član 92. stav 1. tačka 4));
- 20) prostor, odnosno zemljište iz člana 76. stav 8. ovog zakona ne ispunjava propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove (član 76. stav 9);
- 21) u roku za koji je doneto rešenje odstupi od standarda na osnovu koga su hotel, motel, turističko naselje, kamp, pansion, objekat domaće radinosti, seosko turističko domaćinstvo, marina i lovačka kuća, razvrstani u kategoriju, a nije podnelo zahtev za razvrstavanje objekta u nižu kategoriju (član 69. stav 3. i član 89. stav 8);
- 22) u slučaju promene ugostitelja postupi suprotno članu 69. stav 2. i članu 89. stav 8. ovog zakona;
- 23) se u roku iz člana 68. stav 4. ovog zakona promeni pružalac nautičkih usluga, novi subjekt je dužan da pre početka rada u marini pribavi rešenje kojim se marina razvrstava u kategoriju (član 86. stav 4);

- 24) se u roku iz člana 68. stav 4. ovog zakona odstupi od propisanih standarda za kategoriju u koju je marina razvrstana, pružalac nautičkih usluga je dužan da podnese zahtev radi razvrstavanja marine u nižu kategoriju (član 86. stav 4);
- 25) usluge lovnog turizma obavljaju se u lovištima i objektima lovnog turizma koji ne ispunjavaju uslove propisane zakonom (član 91);
- 26) prilikom pružanja usluge iznajmljivanja vozila, koristi vozila starija od pet godina (član 102. stav 1);
- 27) vozila koja su predmet iznajmljivanja ne ispunjavaju uslove utvrđene propisima o bezbednosti saobraćaja na putevima (član 102. stav 1);
- 28) ne postupi po rešenju inspektora (čl. 121, 121a i 122).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000 do 25.000 dinara.

Novčanom kaznom od 100.000 do 350.000 dinara kazniće se preduzetnik:

- 1) za prekršaj iz stava 1. ovog člana;
- 2) ako postupi suprotno članu 42. stav 4, članu 59. stav 4, članu 80. stav 4. i članu 101. stav 5. ovog zakona.

Član 126

Novčanom kaznom od 100.000 do 250.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne postupi na način propisan članom 39. stav 7. ovog zakona;
- 2) ne obrazuje ogranak, odnosno prostor van poslovnog sedišta, suprotno članu 42. st. 5. i 6, članu 59. st. 5. i 6, članu 80. st. 5. i 6, članu 88. st. 2. i 3. i članu 101. st. 6. i 7. ovog zakona;
- 3) utvrđeni opšti uslovi putovanja i program putovanja ne sadrže sve propisane elemente (član 56. st. 4. i 6);
- 4) tekst opštih uslova putovanja, program putovanja i potvrda o putovanju nije štampan slovničkim znacima i brojevima na način iz člana 56. stav 5. ovog zakona;
- 5) u pisanom, govornom ili vizuelnom javnom oglašavanju ne koristi tačno vrstu ili kategoriju objekta koja mu je određena aktom nadležnog organa (član 62. stav 1. tačka 5), član 84. stav 1. tačka 6) i član 92. stav 1. tačka 5));
- 6) u ugostiteljskom objektu za smeštaj ne vodi evidenciju gostiju ili je ne vodi dnevno i uredno na propisan način (član 62. stav 1. tačka 10));
- 7) pružanje ugostiteljske usluge uslovljava pružanjem druge usluge, odnosno nekim drugim uslovom koji je korisnik usluga dužan da ispunji (član 62. stav 1. tačka 11a));
- 8) pruža ugostiteljske usluge suprotno članu 64. stav 2. ovog zakona;
- 9) pruža ugostiteljske usluge suprotno članu 65. stav 2. ovog zakona;
- 10) ne stavi na raspolaganje korisniku važeće brodsko svedočanstvo, odnosno plovidbenu dozvolu potpisanu i overenu od ovlašćenog lica (član 84. stav 1. tačka 3));
- 11) postupa suprotno odredbama člana 68. stav 9, člana 86. stav 6. i člana 89. stav 10. ovog zakona;
- 12) ne ispunjava uslove iz člana 102. stav 2. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 80.000 do 200.000 dinara.

Član 127

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

- 1) obavlja delatnost koja nije registrovana na način propisan zakonom (član 42. stav 2, član 59. stav 2, član 80. stav 2, član 88. stav 1. i član 101. stav 3);
- 2) obavlja ugostiteljsku delatnost u objektima domaće radinosti i seoskog turističkog domaćinstva, a da mu nije nadležni organ odredio kategoriju ili ove delatnosti obavlja u kategoriji koja mu nije određena rešenjem nadležnog organa (član 69. stav 1, član 72. stav 3. i član 76. stav 3);
- 3) postupi suprotno članu 72. stav 4, članu 73. stav 3. i članu 76. st. 4, 5. i 8. ovog zakona;
- 4) dnevno i uredno ne prijavljuje gosta, odnosno pružene usluge (član 72. stav 5. i član 76. stav 10);
- 5) obavlja ugostiteljsku delatnost u objektima koji ne ispunjavaju propisane minimalno tehničke i sanitarno-higijenske uslove (član 73. stav 2. i član 76. stav 7);
- 6) postupi suprotno članu 73. stav 1. i članu 76. stav 6. ovog zakona;
- 7) ne obavlja ugostiteljsku delatnost u kući, apartmanu i sobi i seoskom turističkom domaćinstvu na osnovu ugovora (član 74. stav 1. i član 77. stav 1);
- 8) prostor, odnosno zemljište iz člana 76. stava 8. ovog zakona ne ispunjava propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove (član 76. stav 9);
- 9) pruža usluge turističkog vodiča, lokalnog turističkog vodiča i turističkog pratioca, a nema položen stručni ispit (član 94. stav 1);
- 10) ne postupi po rešenju inspektora (čl. 121, 121a i 122).

Član 128

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne vodi dnevno evidenciju prodatih turističkih putovanja na propisan način (član 45. stav 1. tačka 17));
- 2) ne izda potvrdu o putovanju, propisani račun, kartu ili drugi dokument sa brojem kojim se potvrđuje prijem uplate (član 45. stav 1. tačka 15));
- 3) skraćenicice DMC i PCO ne koristi na propisan način;
- 4) ne uruči putniku neposredno ili elektronskim putem opšte uslove putovanja i program putovanja istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju (član 56. stav 7);
- 5) postupa suprotno članu 62. stav 1. tačka 6) ovog zakona;
- 6) se ne pridržava istaknutih, odnosno objavljenih cena (član 62. stav 1. tačka 7), član 84. stav 1. tačka 7), član 92. stav 1. tačka 6) i član 101a stav 2. tačka 2));
- 7) za svaku pruženu uslugu ne izda propisan račun (član 62. stav 1. tačka 8), član 72. stav 6, član 76. stav 11, član 84. stav 1. tačka 8), član 92. stav 1. tačka 7) i član 101a stav 2. tačka 3) ovog zakona;
- 8) ne vodi evidenciju pruženih usluga (101a stav 2. tačka 4)).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 10.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 40.000 dinara.

Član 129

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) u svim poslovima ne postupa sa pažnjom dobrog privrednika (član 45. stav 1. tačka 19), član 62. stav 1. tačka 12), član 84. stav 1. tačka 9), član 92. stav 1. tačka 8) i član 101a stav 2. tačka 5));

- 2) na ulazu u sedište turističke agencije ne istakne vidno poslovno ime i sedište, a na ulazu u ogranak, odnosno izdvojeni poseban prostor poslovno ime, sedište i naziv ili oznaku ogranka odnosno izdvojenog posebnog prostora (član 45. stav 1. tačka 1));
- 3) ne istakne radno vreme i u svom poslovanju se ne pridržava istaknutog radnog vremena (član 45. stav 1. tačka 2), član 84. tačka 1), član 92. stav 1. tačka 1) i član 101a stav 1. tačka 2));
- 4) ne drži rešenje o registraciji privredne delatnosti u odgovarajućem registru, kao i akt o registraciji odnosno evidenciji u Registru turizma (član 45. stav 1. tačka 3), član 58. stav 5, član 62. stav 1. tačka 3), član 64. stav 3, član 65. stav 3, član 84. stav 1. tačka 4), član 92. stav 1. tačka 2) i član 101a stav 2. tačka 1));
- 5) ne objavi uslove, sadržaj i cenu svake pojedinačne usluge koju pruža i ne pridržava se tih uslova, sadržaja i cena (član 45. stav 1. tačka 14));
- 6) ne prijavi u roku od 15 dana registracionom organu i Registru turizma svaku promenu registrovanog podatka o sedištu i ogranku, odnosno prostoru van poslovnog sedišta (član 45. tačka 4));
- 7) na ulazu u ugostiteljski objekat, objekat nautičkog turizma, objekat lovnog turizma i prostor pružaoca usluga iznajmljivanja vozila vidno ne istakne poslovno ime i sedište (član 62. stav 1. tačka 1), član 84. stav 1. tačka 1), član 92. stav 1. tačka 1) i član 101a stav 1. tačka 1));
- 8) na ulazu u ugostiteljski objekat, objekat nautičkog turizma, odnosno objekat lovnog turizma ne istakne naziv i vrstu objekta (član 62. stav 1. tačka 1), član 84. stav 1. tačka 1) i član 92. stav 1. tačka 1));
- 9) na ulazu u ugostiteljski objekat, objekat nautičkog turizma i objekat lovnog turizma vidno ne istakne oznaku kategorije odnosno posebnog standarda utvrđenog rešenjem nadležnog organa (član 62. stav 1. tačka 2), član 84. stav 1. tačka 2) i član 92. stav 1. tačka 1a));
- 10) u objektu lovnog turizma vidno ne istakne pravila, odnosno uslove i način korišćenja lovišta i drugih usluga lovnog turizma (član 92. stav 1. tačka 3));
- 11) ne utvrdi normative hrane i pića koje uslužuje i na zahtev korisnika usluga ne omogući uvid u te normative, kao i ako usluge ne pruža u odgovarajućoj količini i prema tim normativima (član 62. stav 1. tačka 9));
- 12) ne utvrdi kućni red u svim objektima za smeštaj i ne istakne ga na recepciji, a izvode iz kućnog reda ne istakne u svim smeštajnim jedinicama (član 62. stav 1. tačka 11));
- 13) ne prijavi period poslovanja Registru turizma (član 63. stav 3);
- 14) pruža usluge smeštaja i ishrane suprotno članu 89. st. 1. i 2. ovog zakona;
- 15) postupa suprotno članu 67. stav 4, članu 86. stav 5. i članu 89. stav 9. ovog zakona;
- 16) davalac smeštaja ne naplati boravišnu taksu istovremeno sa uslugom smeštaja (član 106. stav 2);
- 17) davalac smeštaja u računu za uslugu smeštaja ne iskaže posebno iznos boravišne takse (član 107);
- 18) davalac smeštaja ne uplati sredstva boravišne takse nadležnom organu u propisanom roku (član 108).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 8.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 40.000 dinara.

Član 129a

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

- 1) postupi suprotno članu 69. stav 2. ovog zakona;

- 2) ne dostavi ugovor nadležnom organu (član 74. stav 2. i član 77. stav 2);
- 3) obavlja ugostiteljsku delatnost u objektima domaće radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu suprotno članu 75. stav 1. ovog zakona;
- 4) turistički vodič, lokalni turistički vodič i turistički pratilac nema kod sebe odgovarajuću i važeću legitimaciju, odnosno oznaku i ne nosi ih na propisan način (član 94. stav 5. i član 98. stav 3).

XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 130

Danom stupanja na snagu ovog zakona Turistička organizacija Srbije nastavlja sa radom u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 131

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave utvrdiće visinu boravišne takse iz člana 104. stav 1. ovog zakona u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu akta Vlade kojim se utvrđuje najviši i najniži iznos boravišne takse iz člana 104. stav 2. ovog zakona.

Član 132

Privredna društva, preduzetnici ili ogranci drugog domaćeg ili stranog pravnog lica i fizička lica koja obavljaju delatnost turističkih agencija, ugostiteljsku delatnost, nautičku delatnost i pružaju usluge u turizmu, uskladiće svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Turističke agencije organizatori putovanja kojima je do dana stupanja na snagu ovog zakona izdata licenca dužne su da najkasnije do 31. januara 2010. godine podnesu zahtev za izdavanje licence u skladu sa odredbama ovog zakona, a ako ga ne podnesu prestaju sa radom kao organizatori putovanja.

Član 133

Postupci započeti po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po tim propisima.

Član 134

Do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se, osim u delu u kome su u suprotnosti sa ovim zakonom, sledeći podzakonski akti:

- 1) Pravilnik o razvrstavanju, minimalnim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata ("Službeni glasnik RS", br. 66/94, 3/95 i 31/05);
- 2) Pravilnik o bližim uslovima opremanja poslovnih prostorija kao i o uslovima za lica koja obavljaju poslove turističkog posredovanja ("Službeni glasnik RS", broj 57/94);
- 3) Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita za turističkog vodiča ("Službeni glasnik RS", broj 110/05);
- 4) Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije i o obliku i sadržaju legitimacije i oznaci turističkog vodiča ("Službeni glasnik RS", broj 57/94);
- 5) Pravilnik o vrstama, minimalnim uslovima i kategorizaciji objekata nautičkog turizma ("Službeni glasnik RS", broj 69/94);
- 6) Pravilnik o bližim uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje licence za obavljanje poslova organizovanja turističkih putovanja ("Službeni glasnik RS", broj 109/05);
- 7) Pravilnik o službenoj legitimaciji i oznaci turističkog inspektora ("Službeni glasnik RS", br. 33/00 i 24/01);

8) Pravilnik o sadržini i načinu isticanja turističke signalizacije ("Službeni glasnik RS", broj 109/05);

9) Pravilnik o kategorizaciji turističkih mesta ("Službeni glasnik RS", br. 74/94 i 4/95).

Član 135

Podzakonski akti propisani ovim zakonom biće doneti do 1. januara 2010. godine.

Član 136

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o turizmu ("Službeni glasnik RS", broj 45/05), osim odredaba koje se odnose na tehničku opremljenost i kadrove u poslovnici, licencu i postupak izdavanja, prestanak važenja i oduzimanje licence i registraciju turističkih agencija koje prestaju da važe 31. decembra 2009. godine.

Član 137

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a odredbe ovog zakona koje se odnose na registraciju odnosno evidenciju u Registru turizma i na licence primenjivaće se od 1. januara 2010. godine.

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o turizmu

("Sl. glasnik RS", br. 88/2010)

Član 65[s1]

Organizatori putovanja dužni su da svoje poslovanje u delu koji se odnosi na obavezu pribavljanja garancije putovanja usklade sa ovim zakonom do 1. juna 2011. godine.

Član 66[s1]

Postupci započeti po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po tim propisima.

Član 67[s1]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o turizmu

("Sl. glasnik RS", br. 93/2012)

Član 13[s2]

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Pravilnik o određivanju delatnosti za čije obavljanje se plaća turistička naknada, razvrstavanju delatnosti u grupe po stepenu povezanosti, načinu plaćanja turističke naknade i uslovima za oslobađanje od plaćanja turističke naknade ("Službeni glasnik RS", broj 20/10) i Pravilnik o određivanju delatnosti za čije obavljanje se plaća turistička naknada, razvrstavanju delatnosti u grupe po stepenu povezanosti, načinu plaćanja turističke naknade i uslovima za oslobađanje od obaveze plaćanja turističke naknade ("Službeni glasnik RS", broj 16/12).

Član 14[s2]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

***Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o turizmu***

("Sl. glasnik RS", br. 84/2015)

Član 62[s3]

Propisi za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

TOS, turistička organizacija autonomne pokrajine i turistička organizacija jedinice lokalne samouprave dužne su da svoje poslovanje u delu koji se odnosi na uslove koje treba da ispune direktori, usklade sa odredbama ovog zakona do 1. januara 2017. godine.

Organizacije iz člana 46. stav 1. ovog zakona dužne su da postupe u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica dužno je da svoje poslovanje u delu koji se odnosi na obavezu pribavljanja rešenja o registraciji u Registru turizma za poslove posrednika uskladi sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili ogranak stranog pravnog lica dužno je da svoje poslovanje u delu koji se odnosi na sadržaj poslovnog imena, firme i drugog naziva, naziva ogranka, prostora van poslovnog sedišta ili odgovarajuće organizacione jedinice kao i oznake pružaoca ugostiteljskih usluga iz člana 67. stav 4. ovog zakona, uskladi sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 63[s3]

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Uredba o utvrđivanju prioriternih turističkih destinacija, zona, lokacija i kategorija objekata u mestima za odmor i turističkim mestima u prioriternim turističkim destinacijama ("Službeni glasnik RS", br. 35/11 i 90/11).

Član 64[s3]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".